

Redakcija Vl. Lišauskas
31 Norwood ave
Brooklyn 8, N.Y.

LITHUANIAN

Lietuvių laikraštis
Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
LAfayette 3-8544

Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois.

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Newspaper
Published by Lithuanian
Regeneration Association

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
LAfayette 3-8544

Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois.

XI metai.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, balandžio (April) 11 d. 1957 m.

Kaina 10 c.

Nr. 7 (317)

Pusamžio imperializmas

Nesibaigianti Europos tragedija

Po Vienos Kongreso, pasibaigusių 1815 metais, Europa buvo pasiekusi kiek ilgesnės taikos ir ūkinėje kuryboje — pažangos. Vakarų Europa turėjo, o ypatingai Vokietija, kuri sugebėjo savo pramonę ir prekybą pakenkti britus, amerikonus ir kitas pasaulio tautas, užimdama pirmąją vietą ne tik Europoje, bet ir visame pasaulyje. Šiame laikotarpyje ir Rusija laipsniškai žengė reformų ir patobulinimų keliu.

Bet atsiekti taika ir ūkinė pažanga nebuvo amžina. Didžiųjų Europos valstybių vadovai, nors Vienos Kongrese ir pažadėjo vengti karų bei išlaikyti Europos status quo, savo pažadų nesilaikė. — Britai siūto prieš vokiečius už jų konkurenciją užsienio rinkoje, karo, pramonės ir laivyno statyboje; prancūzai degė kerštu vokiečiams už Bismarko laikais atplėstas nuo jos Elzaso ir Loreino provincijas, turtingas anglies ir geležies klodais. Bet už vis didžiausias nepasitenkinimas prieš vokiečius iškilė, kada Austro-Vengrija, Balkanų kraštai ir Turkija tapo vokiečių satelitais ir, kai paaiškėjo, kad vokiečių kapitalu nutiestas geležinkelis nuo Atlanto ligi Persijos įlankos, Hamburgas — Bagdadas, tetarnauja vokiečių politiniam ir ūkiniam imperializmui, kad vokiečių kapitalas, inžinerija ir prekyba kuria antrąją Romos imperiją, kuri rusams, britams ir prancūzams atrodo per daug pavojinga.

Nebereikalo tada ir Amerikos lietuviškoji spauda, kaip adv. B. K. Balučio redaguojama "Lietuva" ir J. O. Širvydo — "Vienybė Lietuvininkų" rašė, kad lietuvių viltys sulaukti savivaldos stiprėja. Tada ir dr. J. Šliūpas savo paskaitose kartojė, jog kyla politinė audra Europoje ir stiprėja revoliucijos banga Rusijoje.

Karas sugriovė imperijas

Kaizerio ministrų išsvajotą, o vokiečių inžinierių ir bankininkų kurtą vokiškąją imperiją sužlug-

dė 1-sis pasaulinis karas. Rusų ir prancūzų vadai nelaukė vokiečių žygio pradžios. Caro ambasadorius Paryžiuje Izvolsky ir Prancūzijos prezidentas Poincare, kaip prof. Geo Fay išskirti faktai rodo, sugriovė vokiečių planus ir rytus ir Viduržemio jūros kraštus, sukeldami 1-įj pasaulinį karą.

Rusijos valdovai sukelti karu tikėjosi ne tik sugriauti Vokietijos ūkinę ir politinę galybę, bet ir jos karines jėgas, besiruošiančias žygiams į Rytus ir Viduržemio jūros pakraščius. Be to, rusai tikėjosi lietuvių, lenkų ir ukrainių seniau valdytas žemes prijungti prie Rusijos. Pagal rusų planą, Karaliaučius ir Dancigas buvo numatyti Rusų imperijos uostais Baltijoje. Prancūzija tikėjosi atgauti Alzaso ir Loreino provincijas, o britai — sumažinti vokiečių prekybos ir karo laivyną, sužlugdyti jų pramonę ir prekybą, kad patiemis atsisotus vokiečių turėtose pozicijose.

Britai ir prancūzai tikslą pasiekė, bet rusai, aktyviausieji 1-mojo pasaulinio karo sukėlėjai ir puoseletojai, prarado viską. Vokiečių remiami ir skatinami Rusijos revoliucionieriai suardė caro valdžios planus ir pačią Rusiją pasiskandino krauju tvane, iš kurio ir šiandien, po eilės dešimčių metų, nepajėgia išbristi.

Versalio taikos pastatai Europoje

Woodrow Wilsonas, po 1-mojo pasaulinio karo bandė pertvarkyti Europą, tikslu užtikrinti jai ilgametę taiką. Jis, čekų vado dr. Tomo Massaryko padedamas ir tiesioginiai turėdamas galvoje Lenkijos ir Čekoslovakijos atstatymą, paskelbė doktriną, iškeldamas Europos mažųjų tautų apsisprendimo teisės principą. Šios doktrinos pasėkoje, visa eilė mažųjų Europos tautų, ligi tol valdytų Rusijos, Vokietijos ar Austrijos, apsisprendė būti nepriklausomomis ir kurti savas valstybes. Britai ir prancūzai, bėdami Afrikoje ir Azijoje pasirengę valdyti jų pavergtas tautas, su Wilsono reformų pro-

jektu nenorėjo sutapti. Todėl nereikia stebėtis, kad Woodrow Wilsono paskelbtąjį doktriną Europoje nebuvo pilnai įgyvendinta. — Tuo būdu ir Versalio Taikos pastatai buvo ne tik netobuli, bet dar gi skandalingi.

Prancūzai, britų remiami, siekė Vokietiją apstatyti politinėmis tvirtovėmis. Iš šito taško išeidami, prancūzai, atsikuriančių Europos mažųjų tautų atžvilgiu, buvo šališki ir todėl atkurtų tautų ribos, daugumoje tapo nenatūraliomis, ne tokiomis, kokias Wilsonas reikalavo, o fiktyviomis, dirbtinėmis. Šitokios politikos pasekoje, Lenkija ir Rumunija tapo didesnėmis valstybėmis, pastatytomis iš svetimio molio, be gilesnių dvasinių poličių, o Europapolitiniai ir ūkiškai anarchiška.

Ir nors Wilsonas pasirašė Versalio taikos sutartį, visgi teigė, kad tokia jo talkininkų politika ruošia naująjį karą Europoje. — JAV Kongresas Versalio sutarties nepatvirtino, į sukurtą Tautų Sąjungą neįstojo, o grįžo į izoliacinį stovį. Britai ir prancūzai su savo talkininkėmis — Lenkija ir Rumunija, formavo Europą, kol ją per Tautų S-ą privedė prie politinio ir moralinio bankroto. Šiandien mes žinome, kuo baigėsi didžiųjų Europos tautų imperialistinė politika po —mojo pasaulinio karo, įvykdyto imperialistiniais tikslais.

Dabarties politika žada naująjį karą

Kremliaus imperialistai, apgavę Hitlerį ir vakarų pasaulio valstybininkus, lygiai, kaip ir caro laikais, kariaudami su turkais, britais ir prancūzais, siekia Europos ir Viduržemio jūros kraštų valdomą.

Stalinis, saugodamas Rusijos imperialistines tradicijas ir vado vaudamasis šiais sumetimais, vedė šlykščią imperialistinę politiką, pasižadėdamas talkininkauti vokiečiams, tikslu išlaisvinti juos iš Versalio sutarties varžtų. Pajėgdamas Hitleriui rytų Europos plotus, pastūmė Vokietiją į karą, bet savo pažadų neįspildė. Stalinis taip pat apgavo britus ir amerikonus, pastarųjų įėjimais laimėta karą išnaudodamas Rusijos imperializmui. Faktai negincijami ir yra aišku, kad rusai kuria komunistiniais pagrindais panslavų imperiją, įjungus Europos slavus į socialistinę Rusijos imperiją. Tai paralelinis sekimas kaizerinės ir hitlerinės Vokietijos pėdomis. — Šiandien yra aišku, kad imperijų laikai liko praėityje, aišku, kad ir Kremliaus valdovai savo tikslu neatsieks, neatsivėlgiant į tai, kad vakarų pasaulis yra silpnas, suskilęs ir nekaringas. Reikia pasakyti, kad ir pamažu, vis tik jis ruošiasi apsisaugoti nuo komunistinės apgaulės ir to pavojaus, kuriam pakartotinai ruošiasi parodyti komunizmo ir panslavizmo persunktas rusiškasis imperializmas.

Zinokime, kad tik jame glūdi Europos ir kitų kontinentų žmonių tragedijos. Ir nors dabartinė rusų politika Viduržemio jūros pakraščiuose vykdoma tikslu siekti laikinų kompromisų Europoje, visgi yra aišku, kad vargiai šioji apgaulės politika bus sekminga. Šią prielaidą sustiprina paskutinis Prez. Eisenhaverio ir Macmillano susitikimo faktas Bermudoje. Tiesa, konferencijos nutarimai nevisi žinomi, bet kai kurie faktai tie siog pirštu rodo, kad anglo-amerikonai yra priėję išvadų nesleis-

POLITIKOS LAUKUOSE

Rašo: S. Varnys

SOVIETAJ BANDO ATOMINES BOMBAS

Iš Vašingtono pranešama, kad ten atitinkamos įstatigos turi žinių, jog praėjusios savaitės pabaigoje Sovietų Rusijoje vėl buvo praveisti nauji atominių ginklų — bombų bandomieji sprogdinimai. Tame pačiame pranešime sakoma, kad šiuo metu sprogdinamos bombos yra buvusios žymiai galingesnės, nei bandytos praėityje.

Nors Sovietų Sąjunga visu metu pu ruošėsi ir tebesiruošia naujam pasauliniam karui, tikslu užvaldyti visą laisvąjį pasaulį, komunistų propaganda, dirguojama pačių Kremliaus viešpačių, ir toliau be jokios pertraukos kartos seną ir jau nusibodusią pasaką, kad tik Sovietų Sąjunga trokštanti visuotinio nusiginklavimo ir stovinti "taikos sargyboje".

Ir paskutinieji atominių ginklų bandymai, visiškai apie tai nepainformuojant laisvojo pasaulio, parodo, kokios "taikos" Sovietijoje yra siekiamos.

SUEZO KANALAS JAU IŠVALYTAS

Pranešama, kad Suez kanalo valym darbai šio mėnesio 9 dieną buvo baigti ir nuo tos datos kanalu vėl galės pradėti plaukioti laivai. Jungtinės Amerikos Valstybės, Didžioji Britanija ir Prancūzija yra bendros nuomonės, kad laivininkystės kontrolė Suez kanale pradėtų tvarkyti Jungtinės Tautos, bet Egiptas yra kitokios nuomonės. Jo prezidentas Nasseris yra pareiškęs, kad kanalo kontrolės klausime Jungtinių Tautų autoritetą esąs per silpnas ir juo negalima pasitikėti.

Abejojama, ar Suez kanalo zonoje vėl nesutels "juodi debesys", kada Suez kanale pasirodys Izraelio laivai.

PARAMA LENKIJAI

Ekonominės paramos dabartinei Lenkijai klausimas, J. A. Valstybėse buvo sukėlęs nemažą ginčų. Kai kurie kongreso ir senato nariai buvo ypatingai griežtai pasisakę prieš tokios paramos teikimą ir stiprinimą ten esamo komunistinio režimo. Tačiau dauguma, o su jais ir lenkų emigracija Amerikoje, buvo linkusi manyti, kad tokia parama turi būti suteikta, kad parodžius šio krašto gerą valią ir laimėti daugiau simpatijų pavergtoje lenkų tautoje.

Pagaliam valstybės departamentas praneša, kad Amerika sutinkanti Lenkijai duoti už 75 milijonus dolerių kviečių ir kitokių būdu naudojimo prekių. Ši parama yra duodama paskolos formoje.

Kaip žinia, Lenkija buvo pparšiusi gėrybių už 300 milijonų dolerių.

JAV GINKLAI I PIETŲ KORĖJAI

Pagal Korėjos paliaubų sutartį, kuri buvo pasirašyta 1953 metais, nei Šiaurinė, nei Pietų Korėja neturėjo teisės ginkluotis ir didinti savo karines pajėgas, kokios

ti su rusais į kompromisus ne tik Viduržemio jūros, bet ir bendrai visos Europos klausimuose. Ir jei taip, tai yra aišku, kad mes stovime III-jo pasaulinio karo angoje.

V. M. K.—tis

buvo numatytos pasirašytuose susitarimuose. Tačiau tų susitarimų laikėsi tik Jungtinės Tautos ir Pietų Korėja, gi Šiaurinė Korėja ir jos "sąjungininkai" kinai — sovietai jokių susitarimų nepaisė ir krašte buvo statomi aerodromai, įrengiami nauji kariniai įtvirtinimai ir t. t.

Pagaliam paskutinėmis dienomis Jungtinės Amerikos Valstybės pakeitė savo nusistatymą ir mano, kad turi būti suteikta gink alvimosi pagalba ir Pietų Korėjai, nes kitaip jai iš Šiaurinės Korėjos grėsia užpuolimo ir sunaikinimo pavojus.

Artimiausioje ateityje Pietų Korėjos kariuomenė bus aprūpinta naujais ir moderniais ginklais.

SUNKI BĖGLIŲ PADĖTIS

Šiuo metu Austrijoje dar tebe laikoma per 31.000 vengrų pabėgėlių, kurie apleido savo kraštą po praėjusį rudenį įvykusio sukilimo. Dalis pabėgėlių, neturėdama jokios vilties pasiekti Jungtinės Amerikos Valstybes, ryžtasi grįžti atgal į Vengriją. Esą ir tokių, kurie sugrįžę antru kartu yra pasitraukę į Austrijos teritoriją. Jie pasakoja, kad grįžantieji yra policijos suimami, iki sąmonės netekimo nuplakami lazdomis, uždaromi kalėjimuose, o iš jų siunčiami į speciales stovyklas "perauklėjimui".

Iš Austrijos pranešama, kad eilėje bėglių stovyklose yra pasitaikę ir nusižudymų.

DIENOS REIKALAI

Sukąstais dantis politika

J. Žvainys

Teisingų ir pamatuotų faktų iškėlimas dėl Lietuvos išlaisvinimo vedamos kovos ir jos metodų naujai gimusių grupių spaudoje, senasias, caro laikais gimusias partijas su jų kovos metodais, kaip neatitinkančias laiko dvasias, pastatė keblioje padėtyje ta prasme, kad jos su savo reikalavimais, kas liečia bendradarbiavimo esmę, pasidaria juokingos ir ne visiems suprantamos. Todėl, kaip seką spaudą teisingai pastebi, lig šiol vestas ir net jų pačių specialiai sukeltas diskusijas, kaip joms nenaudingas, savo spaudoje nutraukė ir vietoje to, pradėjo tenkintis gandy skleidimu ir spaudimu į pavienius naujo judėjimo palaikytojus.

Gandonešiai, pilkais šešėliais šliaužiodami nuo vieno asmens prie kito, iš tavernos į taverną, iš parengimo į parengimą — kuria piktos ignoracijos, šnaivavimo ir dantis sukąstos politikos doktriną — viską šmeižti ir juodinti, neatsižvelgiant nei į tautos praėitį, nei į jos ateitį ir žiauriai ir negailestingai išplėšiant tai, kas lietuviui brangiausia — tautos garbę, valstybės bei pavienio jos nario gerovę. Ir kas blogiausia, kad į šitą sukąstų dantų ir pilna to žodžio prasme, ignoracijos politinę doktriną įtraukiamas ir tikrai lietuviškai nusistatęs elementas, iš nusivylimo bandas ieškoti išėčių kraštutinumuose, kuriuose mūsų tautos didžiausių nepriėtimų.

Iškeljant šitą faktą, netenka

smerkti tų, kurie dėl savo siauro akiračio patenka į kraštutinumų sūkurį. Juk "pagal Jurgį ir kepurė", sako senųjų žmonių išmintis, bet negalima nutylėti prieš tuos, kurie gelbėdami gyvenimo kandžių sužalotą kailį, bando prisidengti kraštutinumais, pastumdami kraštutinumų keliais ir mūsų tautos vaikus.

Ignoracinė ir dantų sukandimo politika, kultūringam vakarų pasauliui nežinoma. Ji gimė caro laikais Rusijoje su pirma revoliucine ir aktingesnio pasipriešinimo kibirkštimi prieš visagalį ir su jokiais priemonėmis nesiskaitantį Rusijos carą. Didžiausias šios politinės "išminties" propogutojai ir puoselėtojai buvo eserai. Juos kiek vėliau pasekė ir tautinės mažumos, nesuradamos geresnių kovos priemonių pasipriešinti carinės Rusijos imperializmui. Šita politika carinę Rusiją suskaldė. Kilusi revoliucija nušlavė senąjį režimą ir valdžios priekyje atsisotojo tos pačios Rusijos vaikų krauju persisunkęs revoliucionierius ligi mūsų dienų besimaudąs žmonių kraujuje. Vėliau, kaip matome, šita taktika buvo naudojama kai kurių lietuviškų srovių, kuriant ir stiprinant Lietuvos Nepriklausomybės pagrindus. Tvirtinama, kaip norima, bet tik ignorancizmas ir sukąstų dantų politika privedė prie 1926 m. gruodžio 17 įvykių. Bet ar to užteko? Ne. Trumpai prieš bolševikų įsiveržimą į Lietuvą, šita pati taktika buvo panaudota ir prieš taip vadintą smetoninį režimą ir šito išdavoje, Lietuva buvo atiduota į bolševikų rankas be simbolinio pasipriešinimo.

Šiandien mes neturime savos valstybės. Neturime ir valdžios, kurią galėtume apkaltinti esant blogio šaltiniu. Todėl, kyla rimtas klausimas, prieš ką šiandien sukąstų dantų ignoracinė politika taikoma? Ar tai yra tik atspalvis mūsų senųjų partijų toje doktrinoje gimusių, ar ji senųjų partijų yra specialiai nukreipta prieš likusius mūsų valdžios reprezentantus ir pačius lietuvius, kad užlopinus juose amžinai skaisčią meilę Lietuvai? Vienu ir kitu atveju, tautinių srovių žmėnės tenka labiau susiglausti, susikoncentruoti ir susistiprinti, kad šita taktika nepakirstų lietuvių, kaip žmogaus ir kaip galvojančio individo pagrindų ir, kad labiau neskaudintų ir taip visokiais būdais priešų žalojamo Lietuvos veido.

Svedijos premjeras Erlander paskelbė apie savo karšto karinius pasirošimus. Svedija nededa vilties, kad karas bus išvengtas ir kad Svedija nebus įskelta. Ruošiasi kariauti iki paskutinio, jei ji bus užpulta. Šiais metais karo reikalams Svedija išleis 386 dol. — Daug Svedijos dirbtuvių, ypač tų, kuriose išdirbama karo reikmenys, yra nuleistos į kalnų gilumas. Ligoninės ir visokios įstaigos statomos granito slėptuvėse. Lėktuvų stotys irgi paslėptos kalnuose. Vyrų ir moterų nuo 16 metų iki 47 metų praeina karinį parengimą, kuris tęsiasi 9 mėnesius. Svedija gyventojų turi 8 mil., kareivių gi gali sumobilizuoti 800.000. Laikraštis Dagens Nyheter pasistatė požeminę spaustuve, kad karo atveju galėtų be sutrukdymo išleisti savo laikraštį. Svedija per abu pasaulinius karus išilakė neįvelta. Dabar tokios vilties neturi ir išleidižia milžiniškas sumas prisirengimams gintis.

Didinga, garsl Lietuvos praėitis.

Dainų spragos lietuvių mokyklai ir jaunimui

Juozas Bertulis Los Angeles, Calif.

Š. m. kovo 9 d. "Draugo" kultūriname priede "Lietuviškoji Mokykla" iškėlė opų susirūpinimą, kad mokykloms trūksta tinkamų dainų. Todėl į jaunimą skverbiasi svetimybės.

Apie tai neviešai buvo nusiskundžiama mums būnant Vokietijoje, apie tai buvo net viešai aišmanuojama pačio Lietuvoje.

Kiek tenka prisiminti, Lietuvoje viename mokytojų suvažiavime, pedagogai šaukte šaukė, kad prad. mokyklai trūksta dainų. — Mūsų kompozitorių (St. Šimkaus, J. Bendoriaus, J. Žilevičiaus ir kt.) išleistas dainos skirtos jaunimui, bet nevisos tinka mokyklai. (Ne visų dainų žodžiai tinka vaikų galvosenai pagal jų subrendimą).

Po kurio laiko atsirado Čiurlionytės dainų rinkinėlis, paplito keltelė iš J. Gaubos sukurtų dainų vaikams, išleido šio straipsnio autorius: "35 dainas mokyklinio amžiaus vaikams", "Pirmieji skambučiai" (33 dainos), "5 dainos ritmikai" ir kt.; D. Andriulis "25 dainos" ir kt. Be to, patys muzikos mokytojai irgi kūrė. Tuo būdu ši spraga buvo kaip ir užkimšta.

Lietuvoje, dar anais laikais, teko asmeniškai būti Švietimo Ministerijoje ir tuo reikalu kalbėtis su Knygų Leidimo Komisijos pirmininku poetu Liūdu Gira. Jis sutiko, kad yra būtinas reikalas įsteigti fondą ir specialią komisiją, kuri šiuo klausimu rūpintų. Deja, dievaitis Marsas buvo galtingesnis.

Perskaitęs "Draugo" priede — "Lietuvos Mokyklai" nusiskundimą, iškilio analogija su trūkumais, kurie buvo Lietuvoje. Dar daugiau. Naujoje tėvynėje ryškėja dar pavojingesnė spraga. Čia svetimybės su savo sūktu viliumi — tarsi terminai spraudžiasi ir mūsų tautos kultūrinės šventovės rūmų šulį širdis. Todėl labai džiugu ir garbinga, kad ir "Lietuvos Mokykla" ir visuomenė rimtai yra susirūpinę, kokių kelių griebtis, kad praplėstus mokyklinių dainų literatūrą ir kokią metodą taikinti, kad mūsų jaunime daina mielai užvaldytų sau tinkamą vietą.

Visuomenės balsas

Berods prieš metus J. Bačiūnas "Dirvoje" iškėlė klausimą, kad reikalinga mūsų jaunimui parūpinti dainų, kurios būtų susijusios su šiuo laikų realiu gyvenimu. Išėjimoje užaugęs jaunimas, senovės lietuvių liaudies dainų prasmės nebesupranta. Jiems yra vien tik abstraktinė romantika, kurios dažnas iš jų realiai nėra pergyvenęs. Todėl J. Bačiūnas kelia mintį, kad poetai parūpintų atitinkamus eilėraščius, o mūsų tautinės muzikos stiliaus žinovai pritaikintų muziką. Bet, be abejo, pirmon eilėn statoma grynai liaudies daina.

Ramovėnai savo suvažiavime Čikagoje irgi iškėlė klausimą, kaip prireiktų prie jaunimo, kad jų dvi šaka neužvaldytų svetimųjų skonio įtaka.

Skautų vadovybė irgi šiuo re-

kalu laužo galvas. Kaip matome, šioje srityje visos mūsų auklėjimo jėgos šaukia S. O. S.

Lietuvių patarlė sako: "Gyvenime lengviausias dalykas yra — duoti kitam patarimą". Bet kartais ir vaikas net filosofui patiekia gilių minčių. Todėl tebūnie man leista šiai ligai irgi suteikti pirmąją pagalbą.

Išeities kelias

Kad šį klausimą nekomplikuotai išrišus, bene vertėtų reikalą sutvarkyti šitaip:

1) "Lietuvos Mokykla" padaro atranką liaudies dainų, kurios pilnai tiktų mūsų pradinėi mokyklai (panaudoti: J. Bendoriaus — "Beaustanti Aušrelė", K. V. Banaičio — "100 dainų", St. Šimkaus — "50 jaunimo dainų", "Dainų Dainorėlis" ir kt.; J. Žilevičiaus — "Jaunas Dainininkas"; Vyt. Kerbelio — "Liet. liaudies dainos jauniems pianistams"; Čiurlionytės — "Vieversėlis"; J. Kreivėno mimiografu atspausdintas — Zdanavičiaus, Iz. Vasyliūno ir J. Gaubos dainės; be to — J. Stroles, Miko Petrausko, Vanagačio ir kt. dainas. Taipgi vertėtų ir Mažosios Lietuvos dainas įtraukti, pasinaudojant: Vydūno — "Lietuvos Aidos", "Lietuvos Varpeliai", ir tp.).

2) Padaryti atranką iš tų dainų, kurios yra naujadarais, bet turi tautinį pagrindą ir stilių. (Panaudoti: Čiurlionytės, J. Gaubos, seserų Kazimieriečių, na, gal ir iš J. Bertulio čia išleistų dainelių ir t. t.).

3) Pasistengti surasti geradarį mecenatą, kuris finansinai pasiūlytų mūsų jaunimui, kad toms dainoms įsteigus fondą.

4) Sudaryti vienlaikinę ar pastovią (bent keliems metams) tam reikalui specialią komisiją, kuri skelbtų šios rūšies dainoms konkursus ir kuri tą sritį nuolat kontroliuotų.

Komisijos sudarymas

Kad šią komisiją išrinkus ne provizoriniai, bet rimtai ir bešališkai apgalvotai, "Lietuvos Mokykla" arba pavienis asmuo (pav.: robotiniai nenuilstamas J. Kreivėnas), muzikams išsiuntinėja anketas, į kurias atsakytų, ką jis iš mūsų tautinės muzikos žinovų rekomenduotų į šią komisiją.

Nors dainoms eilėraščių mūsų poetų yra sukurta apšči, bet galima būtų jų paprašyti ko nors specialaus.

Kad šis klausimas bus pradėtas įsivertinti realiau, reikia tikėti, kad atsiras ir daugiau minčių.

Spragos korespondencijose

Prie šios progos tebūnie leista paliesti dar vieną nenormalumą, bendru reikalu, kuris taipgi rišasi su šiuo straipsniu.

Mūsų korespondentai (o taipgi ir dažnos redakcijos), kaž kodėl savo straipsny pasyškstauja vietas, kad ryškiau ir rimčiau nušviestų įvykius, kurie yra susiję su muzika. Prisipažinkime, juk nėra be

veik nei vieno vakaro, kuris šiuo ar tuo būdu nebūtų surištas su muzika. Nuobodus yra radijas, jei jame nevyrauja muzika. Nėra minėjimų, sukaktuvių, iškilmių ir t. t., kur apsieitų be muzikos. Atvykus kuriam nors svetimos valstybės vyrui, po konferencijos arba ir prieš konferenciją (kol nepaliesta nuomonų ugnis), kur vedama, kad reprezentavus mūsų tautos kultūrinį lygį? — į operą, koncertą, į baletą. Tad šios dienos artojus nereikėtų nepastebėti. Mes matome, jei apie savo parengimus pranešinėja kitataučiai, jie visados mini dainų kūrėjus, choro dirigentą, eilėraščių autorių ir kt. Mūsų korespondentai spėjama jaučiasi, kad plačiau apibūdinus, gali suteikti perdaug garbės, todėl mini tiksliai kaip paskutinėje eilėje esantį objektą. O juk, kad muziką paruošus, veikėjams reikalinga paruošti (labai kruopščiai), pasiruošti, priruošti, prisiruošti ir išsiuruošti (tikslai "apsiruošia", tai jau kiti). Muzikos ne galima, tarsi smėlio pajūry, "pasilenkus su saują pasemti ir paberti.

Ar galėtų būti kam nors aišku, perskačius panašią korespondenciją: "Parodoje didelį susidomėjimą sukėlė paveikslas — "Ruduo". Arba vėl: "Iškilmų programoje buvo ir deklamacijos, deklamauta: "Pavasaris" ir "Bezdzionė". Analoginiai yra tas pats, ką skaitant straipsnį: "Choras padainavo porą dainų".

Jei nenorime mūsų tautinės muzikos vaidiloms numušti nuotaišos, pasiaukojimus, pasiryžimus, gerus norus ir t. t., prašoma jų daryti irgi įvesti į bendros (nesakau specifinės) pagarbos lygį. Paminėdami muzikos ir eilėraščių autorius, taipgi ir dirigentą, jie gaups ne tik moralinį atpildą, bet taipgi yra būtina reikalinga mūsų gyvenimo evoliucijos statistikai.

Daug yra muzikų, kurie pragyvena ne iš savo profesijos, bet iš fizinio darbo. Grįžę iš po sunkaus darbo, kiti žmonės eina pailsėti, eina į svečius, į kiną ar t. p., muzikų šį sedasi už fortepijoną, už stalo, arba už pulsto ir kvaršina sau galvą, kad ką nors sukūrus, ką nors išmokius, ką nors sudarius ir t. t. Negana to, kad gais-ta, jis dar turi savo lėšomis gaidas įsigyti, važinėti ir t. t. O juk jis irgi nėra dievaitis iš Parnaso. Žmogaus prigimtis visų vienoda.

Kai kuriems korespondentams yra lyg neįmanoma išsireikšti apie išpildymą, arba apie tą veikalą neigiamai. Bet juk sveika kritika yra būtina reikalinga. Tą pasakys kiekvienas rimtai protaująs. Bet — turi būti parašyta teisingai ir objektyviai. Paklaidas daryti yra kiekvienam lemta (Errare humanum est). Jeigu apie ką nors kalbame (nors ir neigiamai), reiš-kia jis yra dėmesio vertas. Vien tik: "De mortibus aut bene aut nihil". (Apie mirusius arba gerai, arba nieko).

Kaip ten bebūtų, vis tikslai iš "Lietuvos Mokyklos" norėtusi išgirsti, kas yra tie autoriai, kurių "Draugo" priede nepamini, iš-keldami daineles su įneštomis svetimybėmis. — Nurodžius vien dainelių žodžių pradžią (ar užvardymą), nieko nepasakoma, nes gali pasitaikyti įvairūs autoriai.

Prof. dr. Antanas Rukša VASARIO 16-SIOS GIMNAZIJOS DIREKTORIUS

Vokietijos Krašto Valdyba š. m. kovo 3 d. posėdyje paskyrė prof. dr. Antaną Rukšą Vasario 16 d. gimnazijos direktoriumi. — Šia proga malonius skaitytojus norėtume supažindinti su naujojo direktoriaus gyvenimu ir darbais.

Antanas Rukša gimė 1900 met. birželio 15 d. Ukmergės apskrityje. Vidurinius mokslus jis ėjo dar caro mokyklose: Ukmergės ir Rževos gimnazijose. Brandos atestatą įsigijo 1923 m. Panevėžio valstybinėje gimnazijoje.

Grįžęs iš Rusijos, kaip dauguma jaunų patriotų, A. Rukša stojo kariuomenės savanoriu ir dalyvavo kovose dėl Lietuvos Nepriklausomybės. 1919 m. jis baigė karo mokyklą. Grįžęs iš laisvės kovų, jis ilgą laiką buvo L. Šaulių Sąjungos Kauno Rinktinės vadu ir "Kardo" redakcijos sekretoriumi.

1923 m. jis atleistas iš kariuomenės aukštajam mokslui eiti. Nuo 1923 m. iki 1926 m. jis studijavo Humanitarinių Mokslų fakultete klasikinę filologiją. Teisų fakultete ekonomiją ir vėl Humanitarinių Mokslų fakultete pedagogiką, filosofiją ir istoriją. 1926—1933 m. jis buvo Panevėžio valstybinės gimnazijos mokytojas ir kartu studijavo klasikinę filologiją. 1933 m. jis baigė Lietuvos Vytauto Didžiojo universitetą ir tais pat metais išvyko į Vieną — klasikinėms studijoms gilinti. Čia jis 1936 m. įsigijo phil. daktaro laipsnį.

1936—1940 m. jis buvo Švietimo ministerijos paskirtas Kauno III valstybinės gimnazijos direktoriumi. Tai buvo vienintelė klasikinė gimnazija Lietuvoje. Bolševikai, okupavę Lietuvą, tuoj iš šių pareigų jį atleido.

Dr. A. Rukša yra dirbęs, kaip mokytojas, vokiečių gimnazijose: Breslau ir Koburg. Nuo 1954 m. jis yra Vasario 16 d. gimnazijos lotynų kalbos mokytojas. Jis puikiai pažįsta gimnazijos darbo sąlygas ir mokinius.

1938 m. prof. dr. Brenderiui mirus, dr. A. Rukša buvo pakviestas į L. V. D. universitetą iš pradžių lektoriaus titulu, vėliau 1940 m. Vilniaus universiteto — Hum. Mokslų fakulteto Tarybai nostrifikavus Vienoje įgytą dr. phil. laipsnį — vyr. asistento, vyr. dėstytojo ir, pagaliau, docento titulu. Vilniaus un-te jis profesoriavo iki 1944 m. 1946 m. jis buvo pakviestas į Pabaltijo un-tą Hamberge ir Pinneberge profesoriaus titulu klasikinės katedros vedėju.

Taigi, dr. A. Rukša, daugiau kaip per 30 m. yra varęs plačią pedagoginę ir profesorių — moksline vėgą. Jis yra išugdęs daug mokinių ir studentų. Didelių taktų, humaniškumu, sokratišku kulkumu jis patraukia savo mokinius ir juos ugdo teigiama moksline linkme.

Dr. A. Rukša yra ne tik mokytojas, bet ir mokslininkas, literatas. Jis yra parašęs ir platesnę studiją iš klasikinės filologijos srities: "Klasicizmo reikšmė mūsų kultūrai". 1938 m. jis Krokuvos bibliotekose surinko medžiagą apie naujųjų laikų lotynų poetą jėzuitą Sarbievijų. Jis yra parašęs studiją "Diarium Societatis Jesu" ir lietuvių kalba Vilniuje 1709—1723 m.

1939 m. jis išleido savo lotyniškai rašytą disertaciją apie vulgarinę Šv. Rašto Apaštalių laikų kalbą. Tais pat metais Švietimo

ministerija išleido A. Rukšos iš originalo verstas tris Sofoklio tragedijas su plačiu įvadu apie Sofoklį ir graikų tragediją.

Dar N. Lietuvoje A. Rukša susidomėjo Vergilijumi. 1945 m. jis ėmė versti Vergilijaus "Eneidę", kurią 1953 m. baigė. Šio vertimo atskiras ištraukas yra paskelbęs "Minties", "Žingsnių" žurnaluose, "Žiburiuose", "Laisvojoje Lietuvoje" ir kitur. Tai kapitalinis dar-

LIETUVIAI INŽINIERIAI IR ARCHITEKTAI

Visiems lietuviams inžinieriams, architektams, inžineriją studijuojantiems ir technikiams, Inžinierių ir Architektų 1945—1956 metų metraščių reikalas.

1. Metraščių pavadinimas ir turinio apimtis.

Redaguojamo liet. inž. ir architektų metraščių, apimančio visame laisvajame pasaulyje gyvenančių liet. inžinierių ir architektų visokeriopos veiklos apžvalgą 1945—1956 m., pavadinimas yra numatytas: LIETUVIAI INŽINIERIAI IR ARCHITEKTAI.

Jo turinį sudarys šios trys stambios dalys:

1. LIETUVOJE.

Lietuvos nepriklausomybės siekiant. Pirmaisiais laisvės metais. Vyrėsnieji moko — jaunesnieji mokosi. Talka krašto gynėjams. Susisiekimą tarp savųjų ir tobulinant. Sugriautoji Lietuva atstatoma. Pagalba tėvams ir jų žemės ūkiui. Inžinierių ir architektų organizacijos.

Šios bendrais bruožais apžvalgos tikslas: Sąryšis su lietuvių inž. ir arch. garbinga bei kūrybinga veikla laisvoje Tėvynėje ir supažindinimas laisvojo pasaulio valstybėse jau kelių šimtų baigusiu ir tebesimokančių jaunų inžinierių su kolegų vertinga iniciatyva bei kūrybine veikla dar laisvoje Lietuvoje.

II. LAISVAJAME PASAULYJE.

Visokeriopa veiklos apžvalga, apimanti 1945—1956 m. organizacinę, spaudos, profesinę, mokslinę, kultūrinę bei visuomeninę veiklą Argentinoje, Australijoje, Austrijoje, Brazilijoje, Danijoje, Didž. Britanijoje, Italijoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Kanadoje, Kolumbijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, Venecueloje ir Vokietijoje.

Šią dalį sudarys daugiau kaip 1000 lietuvių inž. ir arch. bei jų organizacijų visokeriopa veikla višame laisvajame pasaulyje. Dar nepilnais duomenimis, metraštyje turėsime daugiau kaip 240 naujai baigusiu inž. ir architektų, daugiau kaip 380 inžineriją studijuojančių ir per 40 įvairias technikos mokyklas baigusiu.

Metraštyje būtų labai gera ir naudinga turėti visus kolegas liet. inžinierių, architektų ir technikių bei technika studijuojančių. Inžinierių šeimai ir metraščių yra brangus ir reikalingas kiekvienas iš Jūsų.

III. BENDROJI DALIS.

Liet. inžinierių ir kitų lietuvių išradimai. Techninių leidinių ir straipsnių bibliografija. Techninių knygų leidyklos. Žuvusieji, mirusieji ir išvežtieji į Sibirą inžinieriai. Bendroji techninė apžvalga ir kt.

2. Metraščių nuoširdūs bendradarbiai.

Iki šio meto labai įdomios bei vertingos medžiagos apie visokeriopa veiklą prisūtė mieli bendradarbiai — kolegos inžinieriai: J. Ramanauskas (Argentina), B. Daukus (Australija), S. Tyška ir Pr. Zundė (iš Austrijos, Danijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Vokietijos); J. Abraitis, Z. Bačelis ir M. Ivanauskas (Brazilija); J. Vilčinskis (D. Britanija); J. Čiurlionys, J. Dažinskas, A. Damušis, A. Didžiulis, S. Dirmančtas, J. Gimbutas, A. Jurskis, S. Juzėnas, S. Kolupaila, Z. Knystautas, G. J. Lazauskas, J. Lenkevičius, J. Mar-tonis, A. Novickis, V. Petraitis, J. Puškorius, J. Rūgis, J. Šimoliūnas ir V. Vintartas (Jungt. Am. Valstijos); a. a. A. Barauskas ir J. Dragašius (Kanada); J. Kalėda (Kolumbija); a. a. V. Drevinskis ir V. Venckus (Venezuela) ir kt.

bas, kuris prilygsta Ralio "Odisėjos" vertimams, tik šį pralenkia hegzometro grynumu ir kalbos grožiu.

Dr. A. Rukša didelę duoklę yra atidavęs Liet. Enciklopedijai, kur jis gausiai ir kruopščiai patiekia medžiagos iš klasikinės filologijos.

Taigi, Vasario 16 d. gimnazija susilaukė gero pedagogo ir mokslininko. Tikimės, kad jis bus neblogesnis ir administratorius, nes ir šioje srityje jis turi pakankamai patyrimo, kaip buvęs ilgametis direktorius.

M. S.

3. Metraščių išleisti gauta parama.

Labai didelėmis pastangomis metraščių išspausdinti gauta paramos prenumeratoriams bei aukomis iš: Australijos — 1 pren. ir aukų — 440 dol., D. Britanijos — 2 pren. ir aukų — 6 dol., J. Am. Valst. — 130 pren. ir aukų — 723 dol., Kanados — 8 pren. ir aukų — 31.15 dol., Venecuelos — pren. ir aukų — 24 dol. Viso — 149 pren. ir aukų — 788.55 dol.

Visiems kolegoms inžinieriams, iki šiol parėmusiems prenumeratoriams bei aukomis metraščių išleidimą, tikrai nuoširdus dėkui. Ypačinga pagarba ir padėka: ALIAS Chicago skr. Valdybai, metraščių išleidimą paremti paskyrusiai — 150 dol., Didžiai Gerb. vienam inžinieriui (Boston — Pittsburgh) šiam didžiam tikslui aukojusiam 103 dol., inž. V. Vintartui (Chicago), surinkusiam 17 prenumeratorių ir aukų sumoje 79 dol., inž. V. Venckui (Venecuela), surinkusiam 8 pren. — 24 dol., kolegoms inž. J. Kapačinskui ir J. Karužai (Chicago), P. Mikolūnui (Cleveland), aukojusiems po 10 dol., K. Gasparėnui (Philadelphia) už 8 dol. ir kitiems visiems kolegoms, prisutusiems po 6, 5, 4 dol. ar mažiau.

Iki šiol metraščių medžiagą ir prenumeratas renkant, 1060 paraišytiems bei spausdintiems laiškam atspausdinti ir išsiuntinėti, o taip pat rašomajai medžiagai išleista 76.52 dol. Metraščių spausdinti turima 712.03 dol. Kad pradėti metraščių spausdinti ir nelikti perdaug skolingiems spausdinti — yra reikalinga minimum 1.000 dol. Todėl ir toliau iš kol. inžinierių yra laukiamos prenumeratos ir aukos.

4. Sutinkami sunkumai

Metraščių darbas užsitęsė dėl šių svarbių priežasčių: a) lėtas ir sunkus lėšų, medžiagos ir veiklos apžvalgų rinkimo reikalas ir tais reikalais gausus susirašinėjimas, b) milžiniškai didelis ir sudėtingas gautos medžiagos perredagavimas ir perrašinėjimas, o taip pat trūkstantios surinkimas bei sugrupavimas iš įvairių leidinių ir periodinių laikraščių. Nuolatos tenka perskaityti 14 laikraščių bei kitų leidinių (kadangi asmeniškai retas kas prašomų žinių prisiuo-čia) ir rastą medžiagą sugrupuoti, c) ilgos įtemto darbo valandos įstaigoje ir šeimos reikalai, d) mano sunki ir virš dviejų metų užsitęsusi liga, kurios pasekos trukdo metraščių darbą ir šiuo metu.

Šiam didžiuliui kultūriškai istoriniam darbiui jau antri metal aukojų savo poilsio savaitgalius, o taip pat ir gaunamas trumpas atostogas. Nors darbas ir užsitęsė, betgi metraščių turinys apims visą veiklą iki spausdinimo dienos. Prieš pradėdam metraščių spausdinti, dar kartą kreipiuosi į visus mielus kolegas inžinierius, kviesdamas paremti šį pirmąjį redaguojamą liet. inž. ir arch. šeimoms veiklą. Nuoširdžiai prašomi visi kolegos siųsti minimum 3 USA dolerius, vienkartinę prenumeratą, veiklos žinias, trumpą ir galimai skelbtiną biografiją šiuo adresu: K. KRULIKAS, 160 Hendrix St. Apt. 5, Brooklyn 7, N. Y., USA.

Didesnės aukos mielai laukiamos ir metraštyje bus atžymėtos. Adresai bus skelbiami tik tų, kurie savo sutikimą pareiškė raštu. Nesulaukus greitu laiku Kolegų biografinių bei veiklos žinių, bus panaudotos turimos (nors kartais ir netikslios) ir rastos periodinio se laikraščiuose bei kituose leidiniuose.

Dipl. inž. Kazys Krulikas, Metraščių Redaktorius

Detroitišks šoka blezdingėle. Birželio 30 d. dalyvaus Lietuvių Tautinių Šokių Šventėje Čikagoje.

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos, retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

LAISVOJI LIETUVA FREE LITHUANIA

OUTSTANDING LITHUANIAN NEWSPAPER 911 W. 32 Str., Chicago 8, Ill. Phone LA 3-8544.

Entered as Second-Class matter at the post office at Chicago, Ill.

Vyr. redaktorius Juoz. Masionis. Redaguoja Redakcinė Komitija.

Straipniaus ir korespondencijas redaktorius taisy ir talpina savo nuostata. Nenukaudoti pankraciniai grafinami autoriams pareikalavus.

Prenumerata:

Metams — 4.50; pusei metų — 2.50. Atskiras numeris 10 ct. — Subscription per year — \$4.50; 6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

Alkoholio žala

Jonas Miškinis

Alkoholis žalingas žmonių sveikatai, moralei ir dorovei. Ir ištikrųjų, jei giliau panagrinėsime, aiškiai pamatysime, kad tautos blaivimo klausimas yra labai svarbus ir juo nesidomėti negali nė vienas, kursai nuosirdžiai myli savo tautą ir trokšta jai gražesnės ateities ir laisvės.

Tačiau ligi šiol įvairiuose kultūringuose kraštuose prieita nevienodų išvadų. Kai kur net buvo įstatymais uždrausta svaigalų gaminimas bei pardavinėjimas. Vienok visiškas įstatymų keliu draudimas svaigalams gaminti, vadinamoji prohibicija, nedave laukčių vaisių. Pavyzdžiui, JAV nekūrė laiką veikusi prohibicija, vienus milijonieriais padarė, kitus pirm laiko, į kapus nuvarė. Dabartiniu metu daug kas tvirtina, jog tikriausias kelias — blaivinti tautą švietimo ir auklėjimo būdu. Bet prie šio turėtų aktyviai dalyvauti gydytojai, dvasininkai, mokytojai ir kovos su alkoholiu organizacijos. Jie turėtų atkreipti žmonių dėmesį į alkoholio žalingumą, išskirti aikštėn visus girtavimo pasekas.

Alkoholis žaloja tautą

Sakoma, kad tautos sveikata priklauso nuo jos narių sveikatos. Jei atskiri nariai bus sveiki, bus sveika ir visa tauta. Taigi, kas kenkia atskiro žmogaus sveikatai, kenkia ir visos tautos sveikatai. Vienas didžiausių sveikatos priešų, be abejo, yra alkoholis. Tauta, kuri mirksta svaigaluose, negali būti sveika. Ji nustoja gaivalingumo ir eina išsigimimo keliu. Tėvų girtavimas turi labai žalingos įtakos jų vaikų sveikatai. — Girtuoklių tėvų vaikai gimsta silpnai, liguisti. Prancūzijoje yra pokasikis apie girtų tėvų gimusių vaikų; jie vadina "les enfants du dimanche", arba mandagiai tarant — "girtuokliuoties vaikais". Šią rūšį sudaro negabūs, ištižę vaikai.

Tyrimai parodė, jog didžiausias skaidis, apie 70%, tenka šiam skyriui. Šio skyriaus impulsyviski nusikaltėliai, tipiškai alkoholių tėvų vaikai: negabūs, ištižę, tinginiai, melagiai, neišsivystę, išsiblaškę, nedrausmingi ir linkę į nusikaltimus. Be to, mokslininkai, stebėję ir rinkę žinias apie girtuoklių tėvų vaikus, tvirtina, kad girtuoklių tėvų vaikai miršta daugiau kaip 6½ karto, negu blaivų tėvų.

D. JURJONO BENDROVEJE

3251 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel.: CALumet 5-1064

Yra gautas didžiausias sienopierių išsivirkimas: naujausi raštai, augščiausia kokybė, šviesai atsparių spalvų, lengvai valomų. Dažų šimtai rūšių: vidaus ir išorio dažymui, žvilgančių, šilkinio žvilgėjimo ir matinių.

Įvestas naujas skyrius: VIRTUVĖMS — "sinkų", spintelių (kabinetų) metalinių ir medinių baltų ir spalvotų; VONIOMS IRENGIMAI komplektais ir atskiromis dalimis baltų ir spalvotų; VANDENIUI ŠILDYTI automatinį gazu šildomų nuo 20 iki 60 galonų. Kainos žemiau konkurencijos!

Taip pat čia rasite prekių naujausios mados dovanoms ir sau namų ruošai ir papuošimui kambarių. Prekės perkamos iš pirmųjų rankų, be tarpininkų. Užtat kainos žemos.

Be to, jau yra gauti deimantiniai stiklai pjauti rėžtukai. Krautuvė atidara kasdieną įprastomis valandomis ir šventadieniais nuo 11 val. iki 3 val. po pietų.

Prašo bobą į ratus

Savo laiku, kai tautinės grupės buvo išprievartautos Vlika aplėisti ir apleido, "Draugas" buvo atspausdinęs straipsnį antrašte: "Boba iš ratų, ratams lengviau". Čia patiekiamas savo skaitytajoms pluoštą surinktų naujausių žinių, kurios rodo, kaip žiauriai apsiriko tie, kurie pagal "Draugo" galvoseną gyveno.

Kaip tenka patirti iš neoficialių šaltinių, kovo pradžioje J. Pajaujįs, liaudininkų CK pirmininkas suėjo į kontaktą su viena iš LNT įeinančia grupe, išskeldamas mintį, ar LNT nesutiktų pasvarstyti su liaudininkų atstovais, bendro darbo galimumus, t. y., ar LNT galėtų ir kokiomis sąlygomis įsijungti į Vliką.

LNT, visada ieškojusi bendro darbo galimimų, šią liaudininkų pasiūlymą priėmė ir įgaliojo atstovauti: V. Alksnįnį (LLKS), B. Nemicką (LTS), L. Virbicką (LAS), ir V. Žilinską (LRS). — Liaudininkus pasikalbėjimas atstovavo: J. Pajaujįs, K. Škirpa ir A. Novickis.

Liaudininkai tarp kitko pareiškė, kad KD su LF yra jau beveik susitarę, kad reikia rasti būdą vėl susijungti Vlika. Į šį pasiūlymą LNT atstovų buvo atsakyta, kad visi norėtų rasti formą bendram darbui, bet reikia susiorganizavimo, atremto į realią visuomenę, o ne į fikciją. Dėl Vlika lemiamą balsą turinčių grupių užsispyrimo laikytis prie fikcijų, buvo išsiskirstyta, tad norint suėiti, reikia susitarti dėl atamos. Be to, kai kurių LNT atstovų buvo užsiminta apie rinkimus, kad galima būtų pasirėmti realia išveikimo visuomene, arba paliekanč LNT, Vliką ir LF kaip yra ir sudaryti iš jų bendrą organą, specialiais sutartimis uždaviniais vykdyti.

Dėl pasiūlytų rinkimų, liaudininkai savo ir Vliką sudarančių grupių vardu pareiškė, kad tokio sumanymo remti negali, o taip pat negali sutikti ir su naujo organo sudarymu. Kalba, esa, gali būti tik apie Vlika buvusių grupių grįžimą į tą patį Vliką, kurio veikimo principai galėtų būti modifikuoti, išėjusiomis grupėms į Vliką sugrįžus. Vlika buvusių grupių skaičiuje jie galį pripažinti LAS, kaip Liet. Nacionalistų pakaitalą, o LRS, esa, gal galėtų susitarti su LLKS ir pasitenkintų bendru atstovavimu. Šitai padidintas Vlikas, liaudininkų nuomone, principu galėtų vadovautis 1944 m. vasario 16 d. deklaracija ir 1952 m. Vlika grupių pasirašytu laišku min. Žadeikiui. Tas, girdi, Vliką gražintų į originalę struktūrą ir atriktų visi Vlika aktai, kaip išties nebeturį praktiškos reikšmės ir kaip nepatinką tautinėms grupėms.

Liaudininkų paminėtas ministrui Žadeikiui laiškas buvo tik to meto Vlika sugestija diplomatomams, kuria jie negalėjo pasinaudoti. Dėl to, LNT nuomone, jis negali būti paverstas kokia nors Vlika konstitucijos integraline dalimi, nes automatiškai Vliką gražintų į konfliktinę padėtį su LNT. Taip pat LNT randa atkreipti dėmesį ir į kai kuriuos 1944 m. vasario 16 d. deklaracijos punktus, kaip šiandien nepritaikomus, būtent: 1) politinių grupių skelbiamas, kad jos yra tautos valios reiškėjos ir vykdytojos. 2) 1941 m. ir laikinosios vyriausybės sukilimo minėjimas, kadangi per 16 metų nuo to įvykio yra įvykusi visa eilė didesnių mąsto rezistencinių aktų. 3) 1938 m. konstitucijos indorsavimas (niekas užsienyje nei įstatymų nei konstitucijos neleidžia). 4) Įsipareigojimas bei savininkas teisės sudaryti laikiną Lietuvos vyriausybę. 5) Prezidento bei seimo rinkimo įstatymų reformos numatymas (klausimams tegali būti sprendžiamas ten, kur ir konstitucijos klausimas). 6) Politinių nesuspriamtų lyginimo uždavinys, kadangi dabartinė aplinkybėse vieninga vadovybė tegali būti tik politinių nesuspriamtų išlyginimo rezultatas, o ne jiems lyginti priemonė.

7) Lietuvos kariuomenės steigimas ir 8) būsimo Lietuvos gyvenimo reglamentacijos planavimas. Iš čia patiekto matosi, kad liaudininkų patiektoji dėl bendro darbo pasitarimo bazė yra reikalinga kruopščios revizijos ir atrankos, o be to, kad LNT nusistatymas yra aiškiai užakcentuotas LNT dėsniuose, ir kad nėra priežasčių, kurios LNT nuo tų dėsnių atitrauktų.

Kaip paaiškį, liaudininkų vesti pasikalbėjimai su LNT, paraleliai vyko P. Vainausko ir Lušio pasitarimai su LF. Ateinančios žinios sako, kad P. Vainauskas ir S. Lušys nuvykę tartis, J. Brazaičiui pareiškė, kad LNT grupės jau beveik kapituluavusios ir prašancios priimamos į Vliką, todėl, girdi, ir frontininkams esąs atėjęs laikas apsispręsti. J. Brazaičio pasakymas buvęs neigiamas. Pirmiausiai jis paprašė kalbėti ne LNT, o apie Vlika susidariusią krizę. Iš savo pusės, kaip preliminarines sąlygas, pasikalbėjimas J. Brazaičis pabrėžęs dvi: 1) rehabilitacijos ir 2) Darbo Federacijos suksaldymo atitaisymą.

Kuriam laikui praslinkus, H. Blazas paskambino LNT pirmininkui, atsiklaudamas, ar LNT sutiks kalbėtis su visų Vlikinų grupių delegacija. V. Rastenis, pirm susitikimo, rezervavo teisę, kad LNT pirma turi suėiti į kontaktą su platesniais savo sluoksniais.

Kovo 30 d. J. Brazaičis painformavo LNT pirmininką, kad pas jį buvo atsilankęs K. Škirpa ir dėstęs, kad su LNT jau beveik sutarta. Girdi, trys iš keturių jau yra davę savo sutikimus. Taigi jis kviečia ir frontininkus. Į K. Škirpos kvietimą p. Brazaičis atsakęs, kad tokie kalbinimai darą labai nerimą įspūdį.

Kovo 30 d. vakare K. Škirpa atsilankė pas L. Virbicką. Pasikalbėjimas užtruko penkis su puše valandos. Šitame pasikalbėjime K. Škirpa pareiškė, kad jis kalbąs kaip Vlika išrinktos komisijos, "kuria Vlika" grupės išrinko, būtent: J. Kaminską, Vainauską ir K. Škirpą ir yra įgaliojatus jį vardu kontaktuoti LNT grupes. Kada L. Virbickas užklausė, "kodėl kalbamasi su pavienėmis grupėmis, o ne su visomis bendrai, K. Škirpa atsakęs, kad nesutikęs J. Kaminską, nes tai būtų LNT pripažinimas iš Vlika pusės. L. Virbickas buvo davęs K. Škirpai suprasti, kad pripažįsta Vlikas LNT ar ne, tas vistiek, bet LNT yra faktas ir joje dalyvaujančios grupės jokių susitarimų ir jokių pažadų atskirai neduos.

Tą pačią naktį K. Škirpa kreipėsi į V. Žilinską, kad jis suorganizuotų Škirpos pasikalbėjimus su LRS atstovais. Kovo 31 d. K. Škirpa paskambino V. Alksnįnį ir pasiūlė pasimatymą. Šiame pasitarime buvo pakviestas ir K. Bilūnas. Kovo 31 d. K. Škirpa paskambino V. Rastenis, siūlydamas pasimatymą kada nors pavakary.

V. Rastenis paklausęs, ar yra būtina kalbėtis paskirai, kada Vlika grupės tam reikalui turi delegaciją? K. Škirpa atsakęs, kad jis noris kontaktuoti grupes, tos komisijos pavestas. Tada V. Rastenis pastebėjęs, jeigu yra Vlika grupių delegacija, tai gali būti ir LNT delegacija, kuri galėtų kalbėti kompetetingai ir nereiktų vesti tokių pasikalbėjimų. Tada K. Škirpa pradėjo aiškinti, kad jam būtų nesmagu referuoti, kad tautininkų atstovas atsiskak su juo kalbėtis. Į šį kraštutinį K. Škirpos gudravimą, V. Rastenis pabrėžė, kad nėra atsisakymas, o tik racionalus siūlymas, "kad delegacija kalbėtusi su delegacija. K. Škirpa į šį V. Rastenis pasiūlymą atsakęs, kad jis vykds komisijos pavedimą. Tada V. Rastenis pareiškė apgailestavimą, kad pasikalbėjimai patenka į nemaloną padėtį. Einama ne visai geru keliu — frontininkams pasakojant netiesą apie LNT nusistatymą, o LNT — apie frontininkus. Kad noras kalbėtis su paskiromis grupė-

A. a. dr. Onos Jablonskytės-Landsbergienės atminimui

Vincenta Lėzoraitienė, Roma, Italija

Carų ilgas viešpatavimas Lietuvoje, spaudos uždraudimas ir kitos rusų valdžios priepaudo davė mums moterį — didvyrę; motiną prie ratelio, slaptai mokančią vaikus lietuviybės.

Žiauri bolševikų okupacija, be abejo, duos mums naują tipą moters didvyrės. Kaip tas didvyriškumas bus išreikštas, mes dar negalime pasakyti, kol mūsų Tėvyne yra okupuota, kol neturim galimumo susipažinti su būdais ir priemonėmis, kokiomis lietuviavėms vėl kovojama su okupantu ir galop, kol dar tiksliai nežinom, ką moterys turėjo išgyventi ir kiek iškentėti dėl barbariškos bolševikų priepaudo.

Kad ir kaip sandariai yra nuleista geležinė uždanga, skirianti mus nuo Lietuvos, vis dėlto, laikas nuo laiko, pasiekia mus garšai apie tai, kaip moterys kovoją, dirba ir aukojasi savo kraštui ir žmonėms, todėl mums norisi jau dabar kai kurias iš jų įrašyti į didvyrių eiles.

Viena iš tokių tylių didvyrių, beabejo, buvo a. a. dr. Ona Landsbergienė, kurią taip žiauriai, netikėtai ir neteisingai miršis išplėšė iš mūsų tarpo. Ji mirė kovo mėn. iš 21 ir 22 d., 3 val. nakties. Ta liūdina žinia trenkė į mus, kaip perkūnas iš giedro dangaus. Gal todėl ta žinia visiems buvo tokia staigi ir netikėta, kad dr. Ona nebuvo pratusi skūstis nei savo sveikata, nei gyvenimo sunkumais, kuriuos turėjo pakelti pati viena. Kai prieš miršį jos draugė užklupo ją įveikiančia, dr. Ona, lyg susigėdinusi, prašė neklausti priežasties.

Nežiūrint sunkių pergyvenimų,

mis, yra bandymas skaldyti LNT, o J. Pajaujo straipsnio "Naujienuose" tikslas LNT viršūnes atskirti nuo apačios. Žodžiu, pareiškė, kad kalbėti neprasminga, kada apsisukus, reikiškiamas nepasitikejimas. Užklausus, ar išrinktoji komisija turi kokį nors planą ar idėją, kaip vienybė kurs? K. Škirpa atsakęs, kad konkretesnių planų nėra nertarta, išskyrus 1944 m. deklaraciją. Dar kiek vėliau čia pasakojamas pasikalbėjimas, buvo virtęs dueliu ir K. Škirpai buvo pareikšta, kad reikalas atrodys rimtas tik tada, kada išrinktoji Vlika komisija ateis su konkrečiais, formuluotais pasiūlymais, o ne su senomis ir tuščiomis frazėmis.

Valandą vėliau, įvyko telefoninis pasikalbėjimas, užtrukęs 1 valandą ir 5 min. su Vl. Žilinską. Buvo kalbėta tais pačiais reikalais, tik su daug mažesne įtampa. Pasimatymas nebuvo paskirtas. 2-trą valandą įvyko Alksnįnį ir K. Siliūno pasikalbėjimas su K. Škirpa. Pasikalbėjime LNT pasikirų narių buvo pareikšta, kad LNT grupės nemano atsisakyti so lidartos laikystenos ir nemano daryti separatistų susitarimų ir pabrėžė, kad nėra kitos išeities, kaip palaukti visos Vlika komisijos kokio nors pasiūlymo, į kurį bus bendras LNT atsiliepiamas.

Balandžio 1 d., B. Nemickui paskambino A. Trimakas ir M. Braškas. Paskambinusieji pripažino, kad reikalas eina nerimtu keliu, kad negerai yra, jeigu Vlika komisija jau pačioj pradžioj paverte principiniu dalyku tokį klausimą, kaip kalbėtis su LNT bendrai, ar su kiekviena grupe paskirai. Klaušė, ar nereikia keisti delegaciją, nes čia renkant nebuvo suprasta,

visiems atrodė, kad daktarė buvo stipri kūnu ir dvasia, todėl visi pas ją ieškojo paguodos ir pagalbos, kraudami savo rūpesčius ant jos pečių. Ji nesikratė jų, bet dažnai, nelaukdama, kol žmonės pas ją kreipsis, pati stengėsi visiems padėti ir tai visados su šypsena. Niekas nematė jos susiraukusios, nepatenkintos ar blogai nusiteikusios, jos veidas spindėjo ramumu, širdingumu ir atvirumu, kas iššaukdavo pasitikėjimą žmonėse, o tas pasitikėjimas niekadoms nieko neapvyllė. Ji gydė žmones ne tik fiziniai, bet ir dvasiniai, telkdama paguodą ir viltį.

Vokiečiai pagrobė ją iš namų jos 15 metų sūnų ir išvežė į Vokietijos kalėjimus, ir vyras, kad išgelbėti vaiką, nuėjo paskui jį. Dukrė taip pat turėjo aplėisti namus. Dr. Ona pasiliko viena su penkerių metų sūneliu. Ji dirbo pragyvenimui sau ir vaikui, davė jam mokslą, bet ir neužmiršo kitų. Ji rūpinosi ir kentėjo dėl išvežtųjų į Sibirą, ji juos globojo. Čia ir apsirėškė jos heroizmas. — pati sunkiai dirbdama, prie tų visiškiems žinomų nenormališkų ekonominių sąlygų, bolševikams vieš pataujant krašte, atsisakydama nuo visko, ji be pertraukos siuntė siuntinius su maistu ir drabužiais išvežtiems į Sibirą. Kai kurie iš jos gavo per 200 siuntinių. Tik ačiū jos pagalbai, tie vargšai išliko gyvi ir galėjo net grįžti į Lietuvą. Kaune dr. Landsbergienės namas buvo visados atviras reikalaujantiems ir prašantiems.

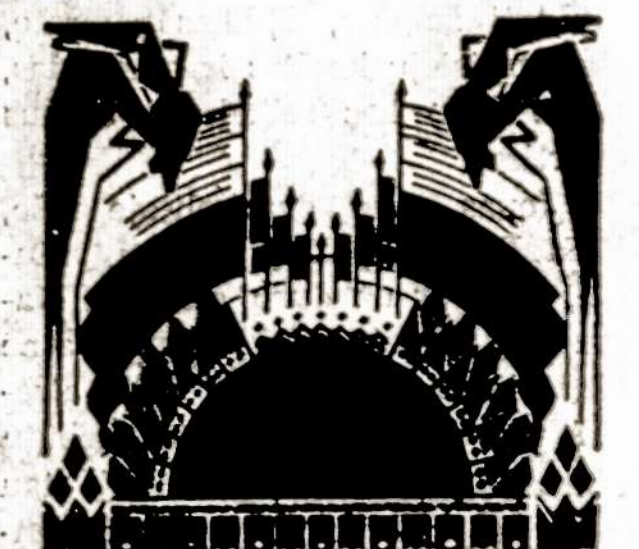
Ji didvyriškai kovėjo su savo numylėtosios Tėvyinės priešais ne ginklu ir ne politikuojant, bet tik gera širdim. Todėl jos pavargusį, persunkusį liūdesiu ir meile kitiems širdis neišlaikė ir per anksti nustojo plakusi. Bet ir užmerktu amžinai akis, ji vis dar šypsojosi per sapną, lyg dar norėdama duoti drąsos ir vilties gyviešiams.

Ji palaidota Petrašiūnų kapinėse. Susirinko didžiulė minia lydėtojų, buvo daug vainikų, gėlių ir prakalbų. Orkestras grojo Chopino gedulingo maršą.

Meš, pasilikę, negalime susilaikyti nuo skausmo sąrų, dėl netekimo mylimos draugės, be galo geros moters, didvyrės, didžiojo J. Jablonskio dukters.

kad ji imsis tokio metodo, kokio emėsi. Į šį pasiūlymą B. Nemickas atsakęs, kad jis tuo reikalui negalys patarimų duoti. Buvo pakalbėta ir apie 1944 m. deklaraciją. Kai B. Nemickas, iš atminties cituodamas jos punktus, klausinėjo, ar jie jiems atrodė dabar pritaikomi? A. Trimakas išsitaręs, ar nevertėtų pagalvoti apie visai naują deklaraciją. Tai buvo privatūs pobūdžio ir be įsipareigojimų pasikalbėjimas.

LNT nuomone, vieninges organas tikrai būtų geriau, negu keli. Tam, tikslui verta būtų daug ką paaukoti. LNT nesijaustų nieko aukojanti, o laiminga, jei pavyktų sukurti vieningą organą. apdraustą nuo tų ydų, kurios įsigalėjo Vlika. Todėl, LNT greičiausiai ir rems savo sprendimą pagrindiniu klausimu: ar naujas organas bus geresnis, ar bus tas pats Vlikas, su visa Reutlingeno ir Kaminsko žodžiais tarant, "Olimpo" dvasia.

Prastas yra tas lietuvis, kuris gėdisi kalbėti viešose vietose lietuviškai. Geras lietuvis visur brąn gina savo gražią motinos kalbą ir ją vartoja.

E. Jagomastas, Vokiečių sušaudytas 1941 m.

Birželio 30 d. Lietuvių tautinių šokių šventė

Vėlykų metu yra natūralu pasvarstyti Kristaus teismo klausimą. Ar visi tame klausime yra vienodos nuomonės? Praėjo veiki 2.000 metų, kai Kristus gyveno ant žemės. Regis, galėjo užtekti laiko, kad viską ištyrus ir sudarius vienodą sprendimą visais klausimais, kurie rišasi su Kristaus žemišku gyvenimu. Toli gražu, to neatsieka. Panašiai yra ir Kristaus teismo klausime.

Kad Kristus be pagrindo, be kaltės, be reikalo buvo teistas ir nuteistas mirti, tai čia, rodos, visi sutinka. Bet dėl klausimo apie tai, per kieno kaltę, per kieno nusprendimą tas atliktas, tai čia ir yra griežtų nesutarimų. Čia susidaro padėtis, kaip užginto medžio vaisiaus valgymas. Adomas kaltino Jėvą, Jėva metė bėdą žalčiui.

Kristaus nuteisimas mirti, praštasai priskiriamas Pilotui. Yra kalbama, būk po Kristaus nukryžavimo, Pilotas pajutęs sąžinės graužimą, tapęs neramus, negalėdavęs užmigti, gapes rankų drebinimą ir t. t. Tokių dalykų evangelijose nėra užrašyta.

Paziūrėkime, kaip tas dalykas išrodo užrašytuose dokumentuose. Nuo mažų dienų mokėta tui vadina, Apaštalių sudėjimą — Tikiu į Dievą ir t. t. Ten pasakyta: "Kentejo prie Pontijaus Piloto".

Ar čia Pilotas apkaltinamas? Ne. Čia nesakoma, kad kentejo dėl arba per Pontijų Pilotą. — "Prie", reiškia Pontijaus Piloto viešpatavimo metu. Apaštalių sudėjimo autoriai, bent tiesioginiu būdu, neapkaltina Pilotą.

Ką tame reikale rašo keturi evangelistai?

Matas pasakoja, kad tie, kurie buvo suėmę Jėzų, vedė jį pas vyriausiąjį kunigą Kajpą, kur buvo susiję Rašto žinovai ir vyresnieji. Vyriausieji kunigai ir visa taryba ieškojo teisingo liudijimo prieš Jėzų, kad galėtų atiduoti jį mirti. Ir nerado, nors daug buvo atėję netikrų liudytojų. Tada Kajpas atsistojo, nulipo nuo savo vietos, atėjo ties Jėzumi ir tarė: "Prisiekiu tave gyvuojau Dievu, kad mums pasakytumei, ar tu esi Kristus Dievo Sūnus?" Jėzus jam tarė: "Tu pasakei". Tuomet vyriausias kunigas perplėdė savo drabužius, sakydamas: "Jis piktažodžiavo Dievui; kam dar mums reikia liudytojų? Štai dabar girdė jį piktažodžiaujant? Kaip jums rodo?" Jie gi atsakydami, tarė: "Vertas mirti".

Toks tai buvo Sinedrijos nutarimas. Šitą Sinedrijos sprendimą turėjo savo parašu patvirtinti Pilotas. Be jo parašo, patys žydai Sinedrijos sprendimo negalėjo vykinti. Jei tai būtų darę, jie galėjo būti kaltinami, kaip žmogžudžiai.

Dabar apie tai, kas darėsi pas Pilotą. Atvedę Kristų iki Pilotą, fariziejai Jį pavadė Romos kareiviams, o patys pasiliko lauke. Mat žydams įeiti į pagono namus, reikia susitersti. Susiteršusiems nevalia buvo valgyti ar avinėti, kurį jie rengėsi valgyti tos dienos, t. y., penktadienio vakare. Pilotas kareiviai, nuvedę surištą Kristų į Pilotą buto salę, Jį ten palikę, atsistojo už durų iš lauko.

Vyskupas P. Būčys savo knygoje "Jėzus Kristus", aprašydamas bylos eigą, Pilotą ir Kristaus susitikimą, šitaip vaizduoja: "Dirstelėjęs ir surištą Jėzų, Pilotas susyko pamatė, kad Jis subrankliuotas mirties bausmei, bet Išganytojo veidas ir akys ir visa išvaizda buvo visai kitokia, negu tų, kurie yra verti mirties. Pripratęs valdyti žmones, Pilotas suprato, kad fariziejų kerštas ir apmaudas, o ne šiaip kas reikalauja Jėzaus mirties".

Jonas savo evangelijoje rašo, kad Pilotas, palikęs Kristų viduje, išėjo ir už durų stovinčių fariziejų klausė: "Kokį skundą atnešate prieš šitą žmogų?" Jie atsakė jam ir tarė: "Jei šitas nebūtų piktažodis, mes nebūtume jo tau išdavę". Pilotas jiems tarė: "Imkite Jį ir jį patys teiskite Jį, žiūrėdami savo įstatymą". Žydai jam atsakė: "Mums nevalia nei vieno nužudyti".

Pilotas sugrįžo į teismo salę ir klausinėjo Kristų. Po to Pilotas vėl išėjo pas žydus ir tarė jiems: "Aš nerandu jame jokios kalties".

Bet fariziejai ir sukurstyta minia šaukė: "Jis savo mokslu sukelią tautą visoje Judėjoje, pradėdamas nuo Galilėjos iki čionai". Po to Pilotas pasiuntė Kristų pas Galilėjos valdytoją Eroda.

Kristus Erodo tardomas, nieko jam peatsakė. Po to Kristus antur kartu atsidūrė pas Pilotą. Fariziejai Jį kaltino šitaip: "Mes turime įstatymą ir žiūrini įstatymo, Jis turi mirti, nes padarė iš savęs Dievo Sūnų".

Pilotas, į tai atsakydamas, kalbėjo šitaip: "Jūs atvedėte man šitą žmogų, būk jis kelias maistą tautoje, ir štai aš klausinėdamas jūsų akivaizdoje, nerandu tame žmoguje nei vienos tų kaltybių, dėl kurių jį skundžiate. Taip pat ir Erodas, nes buvau nusijęs jus pas jį; ir štai nieko nepadarė, kas rodytų jį vertą mirties". (Luk. 23, 14—15).

Sekė klausimas, ar Vėlykų proga paleisti iš kalėjimo stambų nusikaltėlių Barabą ar Kristų.

Bet vyresnieji kunigai ir vyresnieji įkalbėjo žmonėms reikalauti Barabą, o Jėzų pražudyti. Atsiliepdamas valdovas jiems tarė: "Katro iš dviejų norite, kad būtų jums paleistas?" Jie atsakė: Barabą. Pilotas jiems tarė: Tai ką gi aš turiu padaryti su Jėzumi? Visi sušuko: Tebūnie prikaltas ant kryžiaus. Valdovas jiems tarė: Bet ką gi pikta jis yra padaręs? O jie labiau šaukė, sakydami: "Tebūnie prikaltas ant kryžiaus". (Mat. 27, 20—23).

"Jis (Pilotas) vėl įėjo į teismo vietą ir klausė Jėzų: Iš kur tu? Bet Jėzus nieko jam neatsakė. Tai Pilotas jam tarė: Tu man neatsakai? Ar nežinai, kad aš turiu valdžios paleisti tave? Jėzus atsakė: Tu neturėtumei prieš mane jokios valdžios, jei tau nebūtų buvę duota iš aukštybės. Todėl, kas mane tau įdavė, turi didesnę nuodėmę". (Jon. 19, 9—11).

Vyskupas Pr. Būčys šioje vietoje padarė tokią pastabą: "Pirmu teismo Pilotas klausimas buvo visai nereikalingas. Susirūpinęs savo keblia padėtim Pilotas nei pats ne sijautė, ko klausias. V. Jėzus tat nieko jam ir neatsakė".

Pilotas sugrįžo į kiemą ir dar kartą bandė teisinti Kristų. Bet minia šaukė: "Jeigu šitą paleisi, tai nesi cesoriaus prietelis, nes kiekvienas, kuris daro iš savęs karalių, priešinasi cesoriui". (Jon. 19, 12).

Tuomet Pilotas sakė jiems trečią kartą: "Ir ką gi pikta jis yra padaręs? Aš nerandu jame jokios kaltybės, versant mirties, taigi nusiplakinsiu ir paleisiu". (Luk. 23, 22).

Po Kristaus nuplakimo, Pilotas vėl pasirodė žydų miniai. Rodydamas jį Kristų, Pilotas tarė: "Štai jūsų karalius". Minia gi sušuko: "Šalin jį, šalin! Kalk prie kryžiaus jį!" Pilotas jiems tarė: "Ar aš turiu prikalti prie kryžiaus jūsų karalių?" Vyresnieji, kunigai atsakė: "Mes neturime kito karaliaus, tik tai cesorių". (Jon. 19, 14—15).

Po to Pilotas ryžosi padaryti taip, kaip žydai reikalavo. Ėmęs vandens, Pilotas žydų akivaizdoje nusiplovė rankas, sakydamas: "Aš nesu kaltas už šio teisingojo kraują; jūs žinokitės". Minia atsakydama tarė: "Jo kraujas ant mūsų ir mūsų vaikų". (Mat. 27, 24—25).

Vyskupas Pr. Būčys šioje vietoje padarė tokią pastabą: "Tais žodžiais nelaimingoji apjaukėliu tauta prakeikė save tokiu bausiu prakeiksmu, kokio nebuvo buvę, nei nebus daugiau".

Apie Pilotą vysk. Būčys šitaip sako: "Pilotas sąžinė nebuvo tokia stipri, kad būtų galėjusi ryžtis apginti teisingą".

Pilotas, tiesa, ideališko pasieligimo neparodė, bet aišku, kad jis to siekė ir tvirtai siekė. Nenusileidęs žydams, jis būtų nemažai rizikavęs. Juk žydai būtų iškėlę prieš jį bylą Romoj. Keletai atvejų jie tai buvo padarę.

Svarbu turėti galvojimą, kad Pilotas buvo pagonis, o žydai tik į tikrąjį Dievą ir turį Apreiškimą. Tarp šių pasauležiūrų buvo tiesiog bedugnė. Ir pasirodė, kad pagonas turėjo didesnį teisingumo jausmą ir jautresnę sąžinę, negu tie, kurie turėjo apreiškimą. Tad kaip pasirodo tie, kurie priekiaštuoja

KURŠIŲ MARIŲ ARTOJAI

A. Nevardauskas, Čikaga

LAŠIŠŲ ŽVEJYBA

Vasario pabaigoje bei kovo m. pradžioje, papūtus pietvakarių vėjams, jūra nuvalo ledų kalnais užgrozdintus pakopių. Saulutei švystelėjus, žvejai neiškentė nuveję ir pajūrį ir nepasijodamavę apie artėjančią lašių žvejybos galimybę. Kiek daugiau oruf atsilus, žvejai su tinklais skuba į laisvą pajūrį. Čia niekas jų nevaržo. Savo kaimo ribose kiekvienas gali žvejoti, kur tik patinka. Ai-op! Ai-op! — sklinda visu pajūriu komandos, duodamos ženklą traukti laivelius į jūrą.

Laivelį nustūmus į vandenį, sukraunami tinklai ir trys vyrai nuplaukė į gilumą išmeta tinklą, o trys krante likusieji, išlėto ima tinklą vilkti. Ir taip šeši vyrai, pėda už pėdos iškinę į virves, sutartinai traukia toli jūroje išmestą tinklą. Po dviejų valandų beatodairinio traukimo, krantą pasiekia išmesto tinklo sparnai. Nors tinklo krepšys dar tebesiran da už keliasdešimt metrų jūroje, bet igudus žvejo akis mato, koks šio traukimo laimikis.

Tai kas, kad ištraukus tinklą, šeiminkas vos girdimai pro dan tį iškošia: "Nieks nau" — nieko nėra. Žvejai nenustojia vilkti. Jie kitoje vietoje užmeta tinklą. Taip vienas už kito mesdami tinklus, laukia gausios Dievo žėgnonės. — Kai kam ir nusišyso laimė. Būna atsitikimų, kad vienu vilkimu ištraukia nuo 200 iki 500 lašių, kurių kiekvienos svoris būna nuo 25 iki 60 svarų, o kiti iki 100 svarų vienu traukimu pasitaiko gana dažnai ištraukti.

Į krantą ištrauktas lašišas užmuša, suduodant lazda per sprandą. Tai daroma tuo tikslu, kad lašišos bešokinėdamos, nenustintų žvynų ir nenustotų vertingumo. Lašių žvejyba tęsiasi iki gegužės mėn. vidurio.

Perpelės — mainfish

Balandžio mėn. pradžioje, Kuršių mariose pasirodo perpelė. — Keista žuvis ta perpelė. Ji atplaukia į Kuršių mares nerštėti. Kol šalta, ji atrodo, kaip ir kiekviena žuvis, bet vos tik daugiau sušyla, ji pasidaro trapi ir tiesiog gležna. Į žolę nosimi atsidūrusi — nugaišta. Taip pat ir į tinklus įlindusi šios greit užbaigia savo gyvenimą. Taigi, perpelė neršimo metu, esant šiltam orui, žvejai yra priversti net kelis kartus per parą aplankyti ir išvalyti venterius. Bet būna atsitikimų, kad ir dažnas žvejų lankymasis ir išvalymas venterių, neišgelbsti jų trapių gyvybių. Nerštų metu jų tiek daug Kuršių mariose atsiranda, kad žvejai nebeteri galimybių kur par duoti. Tada galima už vieną litą

Pilotui, o tyli apie tuos, kurie pasakė vysk. Būčio, prakeikė save tokiu bausiu prakeiksmu, kokio nebuvo buvę ir kokio daugiau nebus.

Šių laikų žydams be galo skaudu akivaizdoje to, ką jų senoliai yra padarę. Padėtį jie bando sušvelninti, įrodinėdami, būk jie Kristų augstai vertina, būk Sinedrija buvusi sudaroma iš labai pa dorių, priimtiųjų vyrų ir ji negalėjusi priimti tokį sprendimą, koks aprašomas evangelijose. Yra ir ne žydų rašytojų, kurie nori išbal tinti žydus, nuteisiusius Kristų mirti. Įrodinėja, būk kryžiuo jimas, tai ne žydų, o romėnų būdas bausti nusikaltėlius. Žydai savo nusikaltėlius bausdavo, užmušant akmenimis, sudeginant, pasmaugiant, arba nukertant galvą. Kadangi Kristus buvo nukryžiuotas, tai jis turėjo būti teistas pačių romėnų ir savotišku būdu nubautas.

Pripažinti šitokį prileidimą, reikėtų pripažinti, kad evangelijos tai ne istoriškas pasakojimas to, kas buvo, o tik prasimanymas, išmislas. Taigi, minėtas prileidimas krikščionims nėra priimtinas nei iš tolo.

Stasys Stasiulis

tris centnerius perpelėlių nupirkti. Kartais perpelėmis taip žvejai užversdavo rinką, kad, neturėdami galimybių jų parduoti ir aptvar kyti, praplaudami venterius, išleisdavo ir marias, kurių masėmis užtersdavo Kuršių marių pakraščius bei Kuršmarių žiotes.

Perpelės žvejai kartais ir rūkydavo, bet ir išrukytas turėdavo beveik už niekus parduoti. Ver teivos, veždami perpelės Lietuvos gilumon, gerai uždirbdavo.

Unguriai

Vidurvasaryje, Juodkrantės žvejai susilaukia pačios pelningiausios žvejybos — ungurių. Ungurių žvejyba reikalauja mažiausiai darbo ir duoda daugiausiai naudos. Unguriai gaudomi: varta, venteriais ir ūdomis (meškerėtaiš šniūrais). Bet Juodkrantės žvejai ūdomis nežvejoja. Ungurių augšta kaina pakelia žvejų medžiaginę padėtį. Juos parduoda ne vien tik iš vandens ištrauktus, bet ir rūkytus. Šitą darbą atlieka patys žvejai. Rūkytais unguriais vė šina turistus ir vasarotojus, o taip pat juos yra lengva pasiūsti ir į tolimas vietas.

Kalbant apie ungurius, negalima praeiti nepaminėjus apie ungurių nelegalią žvejybą. Žvejybos priežiūros įstaiga nelegalę ungurių žvejybą vadina plėšikavimu — Raubfisherei.

Vėlai rudenį, kada unguriai iš gelmių suplaukia į marių dumblytas įlankas ir sulindę į minkštą dumblo nugulį dugną žiemoti užminga. Tamsiomis ir vėjotomis rudens naktimis, žvejai išei na plėšti miegančių ungurių. Žinoma, ne visi tokia nešvaria žvejyba užsiima, bet daug žvejų mėgsta pasipingauti. Šios rūšies žvejybai naudoja žeberklą, panašų į didelį grėblį, maždaug dviejų metrų pločio su keliasdešimt žeberklinių virbū. Nuleidę tokį grėblį į dugną, pasinko vėją į būres ir sėdėdami prie vairo, akėja įlankos dugną, ant grėblio žeberklu smai gydami užkliudytus miegančius ungurius. Didieji unguriai dažniausiai nuo virbų nusisuka. Toks plėšikas, per įlanką kelis kartus pertraukęs grėbliu — žeberklu — bent 200 miegančių didelių ungurių taip sužaloja, kad jie žūsta be naudos. Bet kas tokiam žvejui. Jam svarbu, kad jo maišan pora centnerių ungurių įlenda.

Plėšikas žvejys, užbaigęs tos dienos numatytą darbą, negrįžta su laimikiu namo, bet kaip žeberklą, taip ir nelegalų grobį skandina prie savųjų venterių ir numazgojės nuo laivo ungurių žymes, tuščiomis grįžta namo.

Žvejybos priežiūroje pažįsta savo klientus ir tokiais naktimis nemiega. Žvejai nelegaliai žvejojungurius, o priežiūroje nelegalius žvejojtojus. Pagautieji atiduodami teismo organams. Už šios rūšies nusizengimus yra skiriamos gana aukštos pinigines ir kalėjimo bausmės.

(Bus daugiau)

Du metai be didžiojo čikagiečio

Jurgis Voldemaras

Šį mėnesį suėjo 2 metai, kaip išreikšti. Pirmas susidūrimas buvo su Fordu, kuris patraukė "Chicago Tribune" teisman, reikalaudamas 1.000.000 dol. už straipsnį, pavadintą "Fordas yra anarchistas". McCormick nesutiko kaltinimus atsaukti ar Fordo atsiprašyti. Bylos vedimas jam kainavo per 300.000 dol. ir Tribune turėjo jam sumokėti 6 centus atlyginimo, plus 6 centus teismo išlaidoms. Šis įvykis davė pavyzdį kitiems laikraščiams, kad spaudos laisvės teises reikia ginti. McCormick buvo išrinktas "The Newspaper Publishers associations" — spaudos laisvės komiteto pirmininku. Jis taip pat įkūrė Robert R. McCormick Foundation, kurio vienas iš pagrindinių tikslų yra spaudos laisvės teisių saugojimas.

1920 metais plk. McCormickui teko bylinėtis su Čikagos miestu. Tuometinis burmistras Thompson patraukė "Chicago Tribune" teisman už jo administracijos kritika vimą, tuo pakenkiant miesto kreditui. Laikraščiu buvo pateiktas 10.000.000 dol. ieškinys. Metais vėliau "Chicago Tribune" savo ruožtu apkaltino teisme Thompsoną už mokesčių mokėtojų pinigų eikvojimą nepateisinamais reikalais. McCormick pats planavo ir vadovavo bylos vedimui. "Chicago Tribune" bylą laimėjo, ir Thompsonui buvo įsakyta grąžinti miestui neteisėtai išleistus pinigus su nuosimciais, kas sudarė per 2.000.000 dol. Vėliau Illinois Aukščiausias teismas sprendimą pakeitė, rasdamas Thompsoną asmeniškai nekaltu, bet pasmerkė jo nesugebėjimą apsaugoti miestą nuo bereikalingų išlaidų.

Vėliau, 1942 metais, Vašingtonas paskelbė, kad Federalinė jur komisija tardys "Chicago Tribune" už vieno straipsnio patalpinių, kuris neva tai suteikė priešui vertingų informacijų. Tai buvo ryšium su vienu jūrų kautynių su japonais aprašymu. Tardymas prasidėjo ir tęsėsi kelias savaites, bet kaltinimai pagrindo nerasta. Kai kas šiame reikale įžiūrėjo Roosevelto administracijos bandymą "sutvarkyti" McCormicką. Jeigu taip tikrai buvo, senas spaudos vilkas pasirodė per stiprus.

Tai keli broūžai iš McCormick'o gyvenimo. Jo laikraštį ir šiandien su malonumu perskaiciu. Jį taip pat perskaitė ir šimtai tūkstančių kitų čikagiečių.

už teisę savo įsitikinimus laisvai išreikšti. Pirmas susidūrimas buvo su Fordu, kuris patraukė "Chicago Tribune" teisman, reikalaudamas 1.000.000 dol. už straipsnį, pavadintą "Fordas yra anarchistas". McCormick nesutiko kaltinimus atsaukti ar Fordo atsiprašyti. Bylos vedimas jam kainavo per 300.000 dol. ir Tribune turėjo jam sumokėti 6 centus atlyginimo, plus 6 centus teismo išlaidoms. Šis įvykis davė pavyzdį kitiems laikraščiams, kad spaudos laisvės teises reikia ginti. McCormick buvo išrinktas "The Newspaper Publishers associations" — spaudos laisvės komiteto pirmininku. Jis taip pat įkūrė Robert R. McCormick Foundation, kurio vienas iš pagrindinių tikslų yra spaudos laisvės teisių saugojimas.

1920 metais plk. McCormickui teko bylinėtis su Čikagos miestu. Tuometinis burmistras Thompson patraukė "Chicago Tribune" teisman už jo administracijos kritika vimą, tuo pakenkiant miesto kreditui. Laikraščiu buvo pateiktas 10.000.000 dol. ieškinys. Metais vėliau "Chicago Tribune" savo ruožtu apkaltino teisme Thompsoną už mokesčių mokėtojų pinigų eikvojimą nepateisinamais reikalais. McCormick pats planavo ir vadovavo bylos vedimui. "Chicago Tribune" bylą laimėjo, ir Thompsonui buvo įsakyta grąžinti miestui neteisėtai išleistus pinigus su nuosimciais, kas sudarė per 2.000.000 dol. Vėliau Illinois Aukščiausias teismas sprendimą pakeitė, rasdamas Thompsoną asmeniškai nekaltu, bet pasmerkė jo nesugebėjimą apsaugoti miestą nuo bereikalingų išlaidų.

Vėliau, 1942 metais, Vašingtonas paskelbė, kad Federalinė jur komisija tardys "Chicago Tribune" už vieno straipsnio patalpinių, kuris neva tai suteikė priešui vertingų informacijų. Tai buvo ryšium su vienu jūrų kautynių su japonais aprašymu. Tardymas prasidėjo ir tęsėsi kelias savaites, bet kaltinimai pagrindo nerasta. Kai kas šiame reikale įžiūrėjo Roosevelto administracijos bandymą "sutvarkyti" McCormicką. Jeigu taip tikrai buvo, senas spaudos vilkas pasirodė per stiprus.

Tai keli broūžai iš McCormick'o gyvenimo. Jo laikraštį ir šiandien su malonumu perskaiciu. Jį taip pat perskaitė ir šimtai tūkstančių kitų čikagiečių.

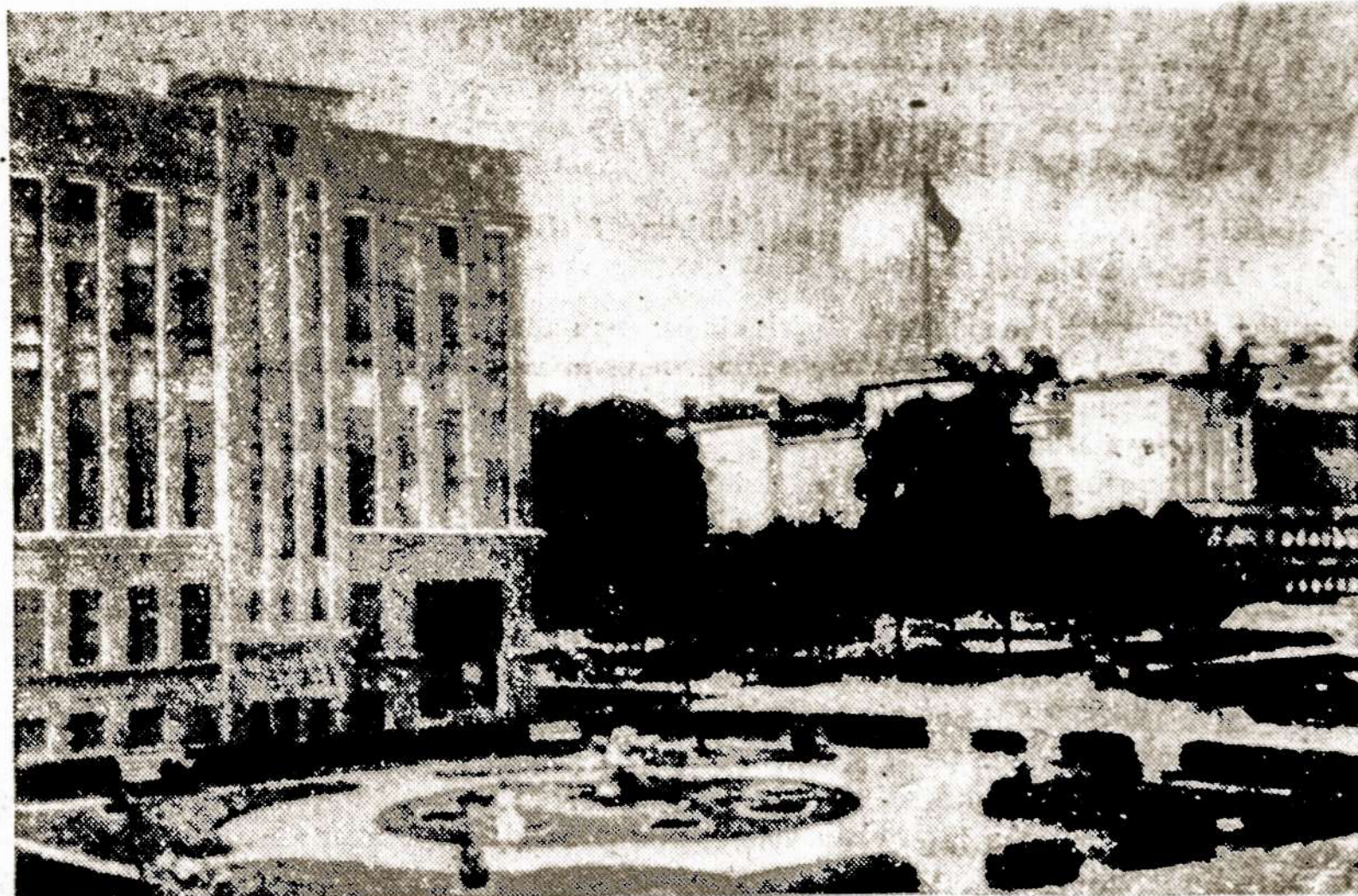

TĖVŲ ŽEMĖ

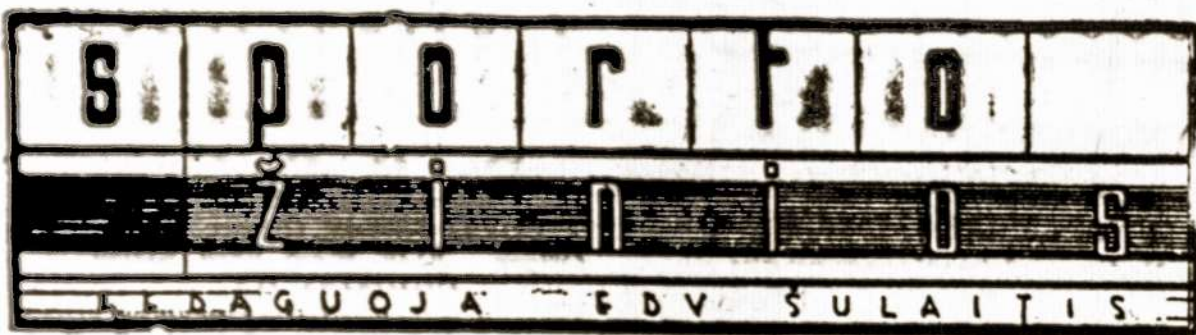
LASo Anglijos Vietininkijos leidžiamas laikraštis. Išėina kas 3—4 savaites. Turinys gyvas, idomus, nušviečia ir tenykštį lietuvių gyvenimą. Ilustruotas.

Prenumerata JAV ir Kanadoje metams — 2½ dol., atskiras numeris — 20 cent.

Užsisakyti galima šiuo adresu: "Laisvoji Lietuva", 911 W. 32 St., Chicago 8, Ill.

Gražusis Kaunas

Redakcijos adresas: 1330 So. 51st. Ave.
Cicero 50, Ill. Tel.: OLYmpic 2-4992.

**ČIKAGOS LIETUVIŲ
FUTBOLININKŲ VEIKLA**

Čikagos Lietuvių Futbolo Klubas Lituanica futbolininkai, užbaigę žaidimus salės pirmenybėse, turėjo du draugiškus susitikimus. Kovo mėn. 24 d. jie žaidė su lenkų Hoosiers futbolininkais iš Gary, Ind., ir kovo mėn. 31 d. rungtyniavo su meksikiečių Necaxa komandomis.

Kovo mėn. 24 d. lietuviai, žaisdami su dvejomis komandomis, pelnė vieną pergale ir patyrė vieną pralaimėjimą. II-ji lietuvių komanda sugriebė augštą — 7:0 pergalę. O I-ji turėjo nusileisti 2:3.

Kovo mėn. 31 d. rungtynėse buvo sužaista tikrai draugiškai ir abu susitikimai baigėsi lygiomis — po 2:2. Antrųjų komandų žaidime mūsiškiams įvarčius pelnė: A. Stulga ir V. Omilijonas, pirmųjų — J. Komas ir P. Pannauskas. Pagal žaidimo eiga, lietuviai galėjo išeiti laimėtojai, bet jiems nebevyko saudyti į vartus.

Bendrai, šie abiejų sekmadienių susitikimai padarė neblogą įspūdį ir gavosi vaizdas, jog lietuviai I-mos diviziono pirmenybėse bus lygiavertis priešininkas kitoms komandoms. Nors I-je divizionoje mūsiškiams pirmą vietą išsikovoti bus sunku, tačiau manome, jog jie bent turėtų užimti IV-tą arba V-tą vietą (iš 8 komandų).

Jaunių pirmenybės Detroito

Kovo mėn. 23—24 d. d. Detroito įvykusios Vid. Vakarų apygardos jaunių — jaunučių krepšinio ir mergaičių tinklinio pirmenybės sutraukė arti šimto jaunučių sportininkų, kurie atstovavo Čikagos Nerį, Čikagos Baltijos Jūrą, Rochesterio Sakalą, Clevelando Žaibą ir Detroito Kovą.

Jaunučių krepšinio varžybose, dalyvaujant tik trimis komandoms, pirmą vietą pelnė Sakalas, baigėmeje įveikęs Žaibą 27:21.

Mergaičių tinklinyje, kur varžėsi irgi 3 vienetai — Sakalas, Žaibas ir Kovas, pergalę išplėšė žaibietės (Titaitė, Jankutė, R. Besparaitytė, J. Besparaitytė, A. Geležytė, N. Geležytė, baigėmeje sudorėjusios Kovo atstovės.

Daugiausia komandų ir dėmesio sutraukęs jaunių krepšinio pasirodymas pateikė staigmeną ir čia buvo nuvainikuotas Neris krepšinio penketukas, iki šiolai buvęs nenugalimas. Naujuoju meistriu tapo šeimininkų krepšinininkai: Thomson (lietuvis?), Šimkus, Petrauskas, Rugienius, Ragučkas, Šeputa, Gilvydis, Bliūdžius, baigėmeje sumušė Baltijos Jūrą iš Čikagos (Tauras I, Tauras II, Gulbinas, Mikelevičius, Nemanis, Jaciunevičius) 66:53.

Čikagos Neris šiose varžybose patyrė 2 pralaimėjimus: prieš Kovą ir Baltijos Jūrą. Jie nugalėjo tik patį silpniausią penketuką — Žaibą 55:39.

Be šių varžybų, čia buvo prarastos ir apygardinės stalo teniso pirmenybės, jaunių, moterų ir vyrų grupėse. Jaunųjų grupėje, dalyvaujant apgalvotinai mažam žaidėjų skaičiui, laimėjo A. Mackevičius (Sakalas), o pas moteris nugalėjo tapo B. Jociūtė (Detroitas). Vyrų vienetė pergalę pasiglemžė A. Avizienis (Neris), vyrų dvejetė — A. Avizienis — Šoliūnas. Komandinėse teniso varžybose I vietą išpešė Neris (Šoliūnas, Avizienis ir Kleiza).

VII-sios Š. Amerikos žaidynės

VII-ųjų Š. Amerikos liet. sporto žaidynių I-sis ratas įvyksta balandžio mėn. 27—28 d. d. Toronto. Varžybas vykdo Kanados Sporto Apygardos Komitetas. Žaidynių programoje yra numatyta: a) krepšinis vyrams, moterims, jauniams, b) tinklinis vyrams ir moterims, c) stalo tenisas — pavieniai ir komandiniai, d) stalo tenisas — komandiniai ant 5 lentų.

Pabaltiečių varžybos

Kaip pranešama, Š. Amerikos pabaltiečių vyrų ir moterų tinklinio bei krepšinio, ir, galimas diktas — stalo teniso varžybos įvyks š. m. gegužės mėn. 18—19 d. d. Klevelande. Varžybas rengia — FASK-as, talkininkaujant Vid. Vakarų Apygardai ir Clevelando LSK Žaibui. Lietuvių reprezentacinės komandos šioms varžyboms paaiškės po VII-ųjų Š. Amerikos Žaidynių Toronte.

SKAITYTOJAI RAŠO

MĚSKOS PATARNAVIMAS

"Drago" kovo 16 d. kultūriniam priede V. Bgd. savo straipsny apie Bruno Markaitį šitaip rašo: "Galima sutikti religinių rašytojų, kurie rašo karštai, jautriai ir taip perversmingai, kad juos skaityti labai įdomu, tik visas vargas su jais yra tas, kad nesitiki, ar jie dar Dievo ieško, ar jau vežasi kieno paleistą sviedinį."

Kun. B. Markaitis yra ne tik rašytojas, bet ir muzikas. Jis sukomponavo dainą "apie kašalio šunį", kuri, anot V. Bgd., "padvelkė gilia muzikine kultūra" (!).

Vargu ar protinga lengvo pobūdžio dainelę ieškoti "gilioji muzikinės kultūros"? Ši dainelė buvo pritaikyta Aisčio eilėraščiui, kurį parašė tikrovės tragiška kpt. Gudyno mirtis. Taigi, pritaikindamas muziką šiam nešvankiam eilėraščiui, Br. Markaitis nusivijo Aisčio paleistą sviedinį.

V. Bgd. tai išryškindamas, atliko tėvui Markaičiui meškos patarnavimą.

"Drago" ir "Laisvosios Lietuvos" skaitytojas — J. S — s.

Ne mokslo patentai ir ne septineriopi talentai sudaro piliečių garbės vainiką, o darbas, darbas iš tikrų širdies motyvų.

Vaižgantas

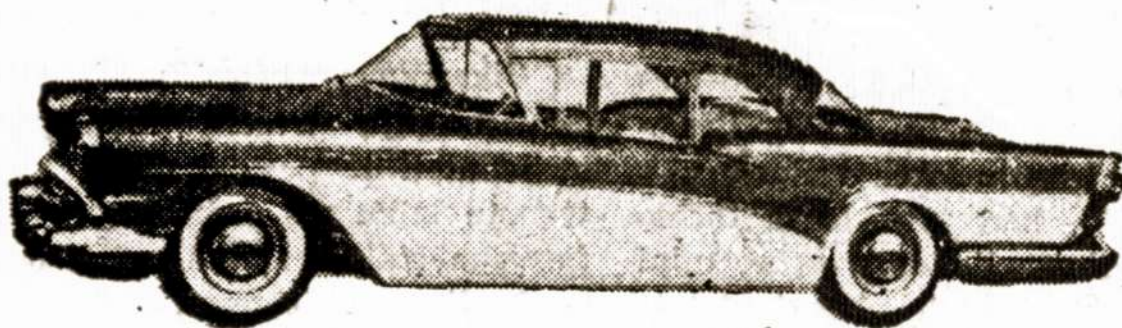
ARS-FOTO STUDIJA

3210 So. Halsted St., Chicago, Ill. daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas.

Atlieka Studijos ir Foto mė-gėjų darbus.

Aprūpina gera filmine medžiaga.

**LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS**

1957 BUICKAS tik \$2,595.00

Dynaflow, Radio, Apšildymas, Baltos Padangos
Lietuviškoje Prekyboje—**MILDA BUICK, Inc.**
907 W. 35th St., Chicago 9, Ill. LA 3-2022

LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133—37 So. Halsted Str. Telef. VI-2-6172

POKYLIAMS 4 Salės
KOKTERTAMS VESTUVEMS

Moderniškai įrengtos VIRTUVĖS
(su maistu ar be maisto)
išnuomojamos neaukštomis kainomis.

Jūsų patogumui
čia pat

BARAS

Jaukus putojančių taurių pavėsis
ir žavi muzika.

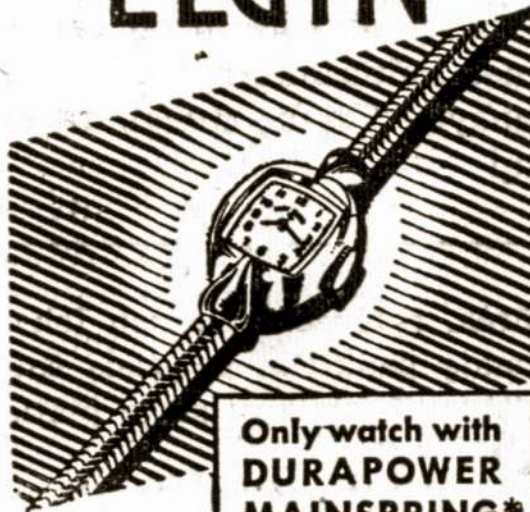
Didelis pasirinkimas įvairių vietos ir užsienio firmų

LAIKRODŽIŲ ir BRANGENYBIŲ
Sąžiningas taisymas už žemas kainas.

Mes rekomenduojame "EGLIN" laikrodžius.

A. R. JUNEVIČIUS ir SŪNUS,
YA. 7-8266
3317 So. Halsted St.

ELGIN

Only watch with
DURAPOWER
MAINSRING*

*Patent pending

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 So. Western Ave. Tel. GROvehill 6-7575 Chicago, Illinois

Atidarymas: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

Remiantis Chicago Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra sugesnės ir pelningesnės įstaigos pasiekti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tik tai saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augšta dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Lietuviai gyvenantieji už Chicago ribų, nežinint kurioje Suvienytų Valstybių dalyje jie begyventų, gali taupyti pinigus paštu. Rašykite dėl informacijų. Mūsų turas \$21,000,000.00.

PERKRAUSTYMAS IS ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽINGAS PATARNAVIMAS. —
NAUJI DIDELI SUNKVEZIMIAI — PATOSULINTI PERKRAUSTYMU
IRANKIAI KAIP PATYS SUNKVEZIMIAI, TAIP IR JUSŲ PER-
KRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INSICIRINTI

JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69 St., Chicago 36, Ill.
Tel. WALbrook 5-9209

Jonas Kanis Maloniai kviečia

4630-32 S. ASHLAND AVE.

Naujausios mados, pavasariinių ir vasarinių, geriausios vilnos

VYRIŠKŲ RŪBŲ KRAUTUVĖ.

Chicagoland's Smartest Styles for Men and Women

4630-32 S. ASHLAND AVE.

Yards 7-3900

Open Mon. & Thurs Noon 'til 9 P.M.; Other Days 9:30 to 5:30

FIGIAU, NEGU KUR KITUR.

NUOLATINIS ISPARDAVIMAS

VYRAMS, MOTERIMS ir vaikams drabužių ir baltinių, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir kita.

JOSEPH DRY GOODS STORE

3218 So. HALSTED ST.

BALDŲ IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir nebrangus

PERKRAUSTYMAS

Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Chicago kolonijoje gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera apdrauda.

Antanas Vilmas

3415 So. Lituanica Ave., Chicago, Ill.

Telefonas: FRontier 6-1882.

AUTO TAI SYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Fire-tone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROvehill 6-9136

M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

LIUDĖSIO VALANDOJ

MAŽEIKA & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

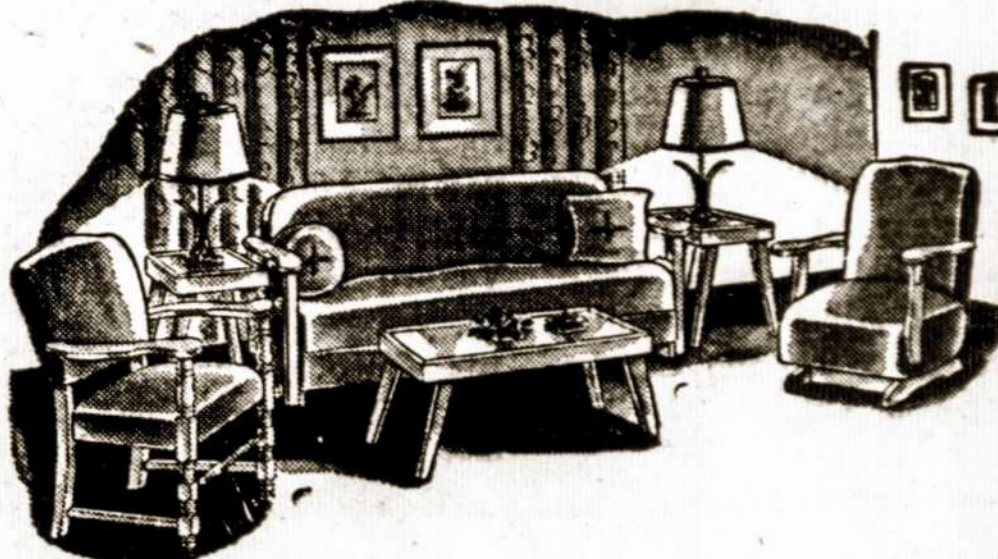
6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-9600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčių arčiau jūsų namų.

ĮVAIRŲS PATAISYMAI

IR DAŽYMAS
NAUJŲ NAMŲ STATYBA
LIUDAS TAUJENIS
6828 S. Maplewood Ave.
Tel.: HE. 4-5848

WALTER SASNAUSKAS

2534 West Marquette Rd.
Chicago 29, Ill.
Tel.: GROvehill 6-8402.
Stato naujus namus pagal tartį ir planus.
Atlieka įvairius remonte darbus.

Moderniausias baldus, naujausias televizijos aparatus žinomiau šių firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirkite pigiau

Lietuvių PREKYBOS Bendrovėje

ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2310 West Roosevelt (12-4 St.). Tel.: SEeley 3-4711

Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutika, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

**AUTOMOBILIŲ TAI SYMAS IR
Sinclair GAZOLINO STOTIS**

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuojamas darbas.

A. STANEVIČIUS

Garažo tel: REpublic 7-9842 Namų: WALbrook 5-5934
2641 West 71 Street

